

PROGRAMI PODRŠKE MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA I PREDUZETNIŠTVU U REPUBLICI SRBIJI

Република Србија

РЕПУБЛИЧКА АГЕНЦИЈА ЗА РАЗВОЈ
МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА
И ПРЕДУЗЕТНИШТВА

Јапанска Агенција за Међународну Сарадњу

Република Србија
Републичка агенција за развој **Малих**
Средњих **Предузећа** и предузетништва

Japan International
Cooperation Agency

PROGRAMI PODRŠKE MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA I PREDUZETNIŠTVU U REPUBLICI SRBIJI

*Ovo izdanje je publikovano zahvaljujući Japanskoj
agenciji za međunarodnu saradnju „JICA“ u okviru
projekta Podrška razvoju sektora malih i srednjih
preduzeća i preduzetništva u Srbiji - „Institucionalizacija
mentoringa kao usluge u sistemu podrške malim i
srednjim preduzećima i preduzetništvu“*

PRIREDIO:
Dragiša Mijačić

Sadržaj:

UVOD	6
------------	---

PROGRAMI PODRŠKE MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA I PREDUZETNIŠTVU KOJE SPROVODE DRŽAVNE INSTITUCIJE REPUBLIKE SRBIJE

1. MINISTARSTVO EKONOMIJE I REGIONALNOG RAZVOJA	
1.1. Projekat podsticaja preduzeća za investiranje u jačanje inovativnosti u 2009. godini.....	9
1.2. Program o rasporedu i korišćenju sredstava namenjenih za razvoj klastera za 2009. godinu.....	11
2. REPUBLIČKA AGENCIJA ZA RAZVOJ MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA I PREDUZETNIŠTVA.....	14
2.1. Program podrške razvoju konkurentnosti i inovativnosti malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, poslovnih inkubatora i klastera.....	14
2.2. Evropska mreža preduzetništva u Srbiji	20
3. PROGRAMI SUBVENCISIJA NACIONALNE SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE.....	22
3.1. Subvencija za otvaranje do 50 novih radnih mesta.....	22
3.2. Javni poziv poslodavcima za dodelu subvencija za otvaranje novih radnih mesta	25
4. KREDITI FONDA ZA RAZVOJ REPUBLIKE SRBIJE.....	30
4.1. Krediti za privredna društva	31
4.1.1. <i>Kratkoročni krediti za pravna lica.....</i>	<i>31</i>
4.1.2. <i>Krediti za rekonstrukciju, izgradnju objekata i nabavku opreme .....</i>	<i>32</i>
4.1.3. <i>Krediti za trajna obrtna sredstva- pravna lica .....</i>	<i>35</i>
4.2. Krediti za podsticaj i razvoj preduzeća i preduzetništva u najnerazvijenijim opštinama u Republici Srbiji.....	38

4.2.1.	Krediti za podsticaj i razvoj preduzeća u najnerazvijenijim opštinama u Republici Srbiji	38
4.2.2.	Krediti za podsticaj i razvoj preduzetništva u najnerazvijenijim opštinama u Republici Srbiji	40
4.3.	Program o rasporedu i korišćenju subvencionisanih kamatnih stopa za kredite za održavanje likvidnosti i finansiranje trajnih obrtnih sredstava preko fonda za razvoj u 2009. godini	41
1.4.3.1	Pregled zaključenih Aneks Ugovora sa bankama na dan 18. 05. 2009. g.....	45
1.4.3.2	Pregled zaključenih Aneks Ugovora sa lizing kućama na dan 08. 05. 2009.g.....	46
4.4.	Krediti za razvoj preduzetništva	46
4.5.	Kreditna podrška za početnike.....	48
4.5.1.	“Start Up” krediti (pravna lica).....	48
5.	AGENCIJA ZA OSUGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA REPUBLIKE SRBIJE	51
5.1.	Direktno kratkoročno finansiranje velikih izvoznika	53
5.2.	Direktno kratkoročno finansiranje izvoznika srednje kategorije	57
5.3.	Saradnja sa poslovnom bankom klijenta	55
5.3.1.	Sufinansiranje sa poslovnom bankom klijenta	55
5.3.2.	Refinansiranje preko poslovne banke klijenta	55
5.4.	Finansiranje ino-kupca.....	55
5.5.	Factoring	55
6.	AGENCIJA ZA STRANA ULAGANJA I PROMOCIJU IZVOZA	60
6.1.	Finansijska podrška za investitore u Srbiji.....	60
6.2.	Internacionalizacija privrednih društava.....	61
7.	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE	
7.1.	Konkurs za raspodelu i korišćenje podsticajnih sredstava za unapređenje sistema bezbednosti i kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u 2009. godini.....	64

8.	GRADSKA UPRAVA GRADA BEOGRADA	
	- SEKRETARIJAT ZA PRIVREDU	66

**PROGRAMI PODRŠKE MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA I
PREDUZETNIŠTVU KOJE IMPLEMENTIRAJU MEĐUNARODNE
ORGANIZACIJE**

1.	AMERIČKA AGENCIJA ZA MEĐUNARODNI RAZVOJ (USAID)	71
1.1	Program Agrobiznis (USAID)	71
1.2	Progran za razvoj konkurentnosti (USAID).....	75
2.	HILFE ZUR SELBSTHILFE E.V. (HELP)	77
2.1	Programi samozapošljavanja 2009-2010 (HELP).....	77
2.1.1	<i>Razvoj preduzetništva .....</i>	<i>78</i>
2.1.2	<i>Podrška potrebama socijalnog stanovanja - SER71-09 .....</i>	<i>78</i>
2.1.3	<i>Podrška socijalno ugroženom stanovništvu u Sandžaku.....</i>	<i>79</i>
2.1.4	<i>Podrška lokalnom održivom razvoju u južnoj Srbiji .....</i>	<i>79</i>
3.	EVROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ (EBRD).....	81
3.1	Business advisory service (BAS) PROGRAMME EBRD.....	81
4.	MEĐUNARODNE KREDITNE LINIJE ZA FINANSIRANJE MSP I LOKALNIH SAMOUPRAVA PREKO NARODNE BANKE SRBIJE KAO AGENTA VLADE REPUBLIKE SRBIJE	
4.1.	Kreditna linija vlade Republike Italije	84
4.2.	Saradnja sa evropskom investicionom bankom	85
4.3.	Fond revolving kredita – Saradnja sa evropskom agencijom za rekonstrukciju kroz program kredita za mala i srednja preduzeća.....	87

UVOD

Kao deo tranzicionih procesa u Srbiji, podrška malim i srednjim preduzećima i preduzetništvu zaokuplja značajnu pažnju kako državnih organa tako i mnogobrojnih multilateralnih i bilateralnih organizacija. Tokom poslednjih godina realizovano je nebrojeno mnogo programa i projekata koji su imali za cilj kreiranje institucionalnog okvira za razvoj MSPP sektora kao i različite vidove finansijske i nefinansijske podrške malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima širom Srbije.

Radeći na daljem unapređenju MSPP sektora u Srbiji, Republička agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva, u saradnji sa Japanskom agencijom za međunarodnu saradnju (JICA), pokrenula je aktivnosti na pružanju mentorskih usluga, koje se realizuju u okviru projekta institucionalizacije mentorstva MSPP sektoru u Srbiji.

Ova brošura je nastala kao deo projekta sa ciljem mapiranja aktuelnih programa podrške MSPP sektoru u Srbiji, bilo da su finansirani od strane državnih organa ili međunarodnih organizacija. Brošura će se koristiti i kao dodatna literatura tokom procesa obuka budućih mentora u Srbiji

Programi su identifikovani na osnovu informacija dobijenih od institucija i organizacija koje ih sprovode. Brošura obuhvata projekte koji su aktuelni u 2009. g. i projekte čiji se nastavak očekuje i tokom 2010. godine.

Brošuru je sastavio i obradio Dragiša Mijačić, konsultant Instituta za teritorijalni ekonomski razvoj (InTER), nezavisne neprofitne organizacije osnovane sa ciljem unapređenja lokalnog i regionalnog ekonomskog razvoja u Republici Srbiji.

I
PROGRAMI PODRŠKE MALIM I SREDNJIM
PREDUZEĆIMA I PREDUZETNIŠTVU KOJE
SPROVODE DRŽAVNE INSTITUCIJE
REPUBLIKE SRBIJE

1. MINISTARSTVO EKONOMIJE I REGIONALNOG RAZVOJA

1.1. Projekat podsticaja preduzeća za investiranje u jačanje inovativnosti u 2009. godini

Program sprovodi Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja u saradnji sa Republičkom agencijom za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva (u daljem tekstu Agencija). Ukupna raspoloživa sredstva za realizaciju ovog projekta u 2009. godini iznose 44.400.000,00 dinara.

Napomena: Program se sprovodi na godišnjem nivou. Konkurs za 2009. godinu je završen a u toku je realizacija projekata. Naredne godine očekuje se novi javni poziv na ovom konkursu.

Cilj projekta: Podrška razvoju inovativnosti u malim i srednjim preduzećima radi povećanja konkurentnosti kroz učešće u refundiranju opravdanih troškova za sledeće **aktivnosti:**

I grupa aktivnosti

- unapređenje organizacione strukture preduzeća (uključujući edukaciju zaposlenih u vezi sa uvođenjem novih proizvoda ili procesa rada, kreiranje nove organizacione šeme preduzeća);
- inovacije u oblasti marketinga (uključujući usluge benčmarkinga, izradu prognoze tražnje za novim proizvodima, izradu marketing plana novog proizvoda ili usluge);
- razvoj u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija (uključujući intranet, računarsko povezivanje preduzeća sa dobavljačima i maloprodajom, uvođenje softvera za praćenje procesa proizvodnje, upravljanje zalihama).

II grupa aktivnosti

- otkup prava na domaći patent i patentnu dokumentaciju, registrovanih pre datuma objavljivanja javnog poziva;
- razvoj novog ili poboljšanje postojećeg proizvoda ili usluge;
- izrada i ispitivanje prototipa i novog dizajna proizvoda i ambalaže;
- uvođenje i testiranje novog procesa proizvodnje, i
- druge aktivnosti iz gore navedenih oblasti, a koje su od značaja za unapređenje inovativnosti u poslovanju preduzeća.

Pravna lica mogu podneti samo jedan zahtev za dodelu bespovratnih sredstava i to samo za jednu od ponuđenih aktivnosti.

Sredstva za realizaciju projekta se **ne mogu koristiti za**: kupovinu i iznajmljivanje opreme i sredstava za rad; zaostale obaveze po osnovu taksi i poreza; zajmove i rate za otplatu kredita; troškove garancija, polise osiguranja, kamate, troškove bankarskog poslovanja, kursne razlike; carinske i administrativne troškove.

Uslovi za učešće u projektu: Pravo na korišćenje bespovratnih sredstava imaju pravna lica koja ispunjavaju sledeće uslove:

1. da su kategorisana kao mala i srednja preduzeća u skladu sa članom 7. Zakona o računovodstvu i reviziji;
2. da su podneli potpun zahtev Ministarstvu sa potrebnom dokumentacijom u skladu sa namenom sredstava;
3. da nad njima nije pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije;
4. da su izmirili obaveze po osnovu poreza i doprinosa;
5. da su u većinskom domaćem privatnom vlasništvu, registrovana na teritoriji Republike Srbije;
6. da u ovoj godini za iste aktivnosti nisu već koristila sredstva iz budžeta Republike Srbije, lokalne samouprave ili donatora.

Finansijski okvir: Pravna lica koja su se prijavila da budu korisnici projekta ostvaruju pravo na refundiranje do 50% opravdanih troškova realizovanih inovativnih aktivnosti, bez poreza na dodatu vrednost. Preostali deo sredstava pravna lica su obavezna da obezbede iz sopstvenog učešća. Iznos odobrene bespovratne pomoći ne može biti veći od 800.000,00 dinara za prvu grupu aktivnosti, odnosno ne može biti veći od 1.500.000,00 dinara za drugu grupu aktivnosti.

Na osnovu Kriterijuma za izbor predloženih aktivnosti, koji su objavljeni u Uputstvu za sprovođenje projekta na internet sajtu Ministarstva

i Agencije, Komisija za ocenjivanje i selekciju zahteva će doneti odluku o izboru aktivnosti čiji troškovi će biti refundirani.

Način prijavljivanja: Precizno i tačno popunjena prijava i prateća dokumentacija, u skladu sa uputstvom za sprovođenje projekta, predaje se na pisarnici Ministarstva ili dostavlja preporučenom poštom, u dva primerka (originali) na adresu: Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Bulevar kralja Aleksandra 15, 11000 Beograd.

Javni oglas i oglasna dokumentacija su dostupni na internet stranama Ministarstva na adresi: www.merr.gov.rs, Agencije na adresi: www.sme.gov.rs i klastera Srbije <http://klasteri.merr.gov.rs/>

Sve detaljnije informacije mogu se dobiti u Ministarstvu ekonomije i regionalnog razvoja pozivom na sledeće brojeve telefona: 011/ 28 55 297; 011/ 28 55 040, ili na faks: 011/28 55 157 ili slanjem pošte na elektronske adrese: jelena.stevanovic@merr.gov.rs ili milica.rajic@merr.gov.rs

1.2. Program o rasporedu i korišćenju sredstava namenjenih za razvoj klastera za 2009. godinu

Program sprovodi Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja u saradnji sa Republičkom agencijom za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva (u daljem tekstu Agencija). Ukupno raspoloživa sredstva za realizaciju ovog programa u 2009. godini iznose 29.600.000,00 dinara.

Napomena: Program se sprovodi na godišnjem nivou. Konkurs za 2009. godinu je završen a u toku je realizacija projekata. Naredne godine očekuje se novi javni poziv na ovom konkursu.

Cilj programa: Doprinos povećanju konkurentnosti domaćih preduzeća i preduzetnika, otvaranju novih radnih mesta i rastu izvoza podsticanjem povezivanja preduzeća, preduzetnika i potpornih institucija po principu klastera.

Korisnici programa: za dodelu sredstava mogu da se prijave pravna lica koja:

1. su registrovana kao udruženje građana, fond ili privredno društvo, sa najmanje 12 aktivnih članova (najmanje devet privrednih

- društava i preduzetnika i najmanje tri potporne institucije, od kojih je jedna istraživačko – razvojna institucija);
2. imaju za članove minimum 60% malih i srednjih preduzeća i preduzetnika;
  3. imaju definisanu osnovnu delatnost;
  4. su podnela zahtev Ministarstvu sa potrebnom dokumentacijom u skladu sa namenom sredstava.

Za korišćenje sredstava **ne mogu da konkurišu pravna lica** koja su u stečajnom postupku, postupku prinudnog poravnjanja ili likvidacije i koja imaju neizmirene obaveze prema državi.

Namena programa: programom se sredstva dodeljuju za projekte:

- novoosnovanih klastera - u početnoj fazi rada, koji su registrovani najranije 1. januara 2009. godine, s tim da je minimalni iznos koji se dodeljuje po klasteru 400.000,00 dinara, a maksimalni 800.000,00 dinara. Ukupno raspoloživa sredstva za ovu fazu iznose 4.000.000,00 dinara.

- postojećih klastera - u razvojnoj fazi, koji su registrovani pre 1. januara 2009. godine, s tim da je minimalni iznos koji se dodeljuje po klasteru 400.000,00 dinara, a maksimalni 5.000.000,00 dinara. Ukupno raspoloživa sredstva za ovu fazu iznose 25.600.000,00 dinara.

Klasteri ostvaruju pravo na refundiranje do 50% opravdanih troškova realizovanih projektnih aktivnosti, bez poreza na dodatu vrednost. Preostali iznos sredstava klasteri su obavezni da obezbede iz sopstvenog učešća.

Opravdani troškovi koji su predmet refundiranja su:

1. troškovi rada kancelarije klastera (plate zaposlenih, iznajmljivanje prostora, kancelarijski materijal), nabavke računarske opreme i programa za računare, izrade baza podataka, edukacije, marketinga i promocije;
2. troškovi unapređenja procesa proizvodnje, razvoja novih i poboljšanja postojećih proizvoda i usluga (troškovi istraživanja i razvoja i sl.), istraživanja tržišta za razvoj novih proizvoda i usluga i troškovi nastali korišćenjem resursa istraživačko - razvojnih institucija;
3. troškovi zaštite intelektualne svojine;
4. troškovi uvođenja standarda i usaglašavanja sa propisima EU i drugih zemalja, pripreme međunarodnih projekata, uvođenja

sistema za upravljanje kvalitetom i sertifikacije, uvođenja GMP (good manufacturing practice) i GLP (good laboratory practice) za potrebne aktivnosti klastera i angažovanja konsultanta za specifične potrebe klastera;

5. troškovi drugih aktivnosti od značaja za razvoj klastera.

Klasteri mogu podneti samo jedan zahtev za dodelu sredstava za sve planirane aktivnosti. Program finansira aktivnosti koje su započete u tekućoj godini. Krajnji rok za završetak svih aktivnosti odobrenih projekata je 20. novembar tekuće godine.

Sredstva iz ovog Programa se **ne mogu koristiti za:** zaostale obaveze po osnovu taksi i poreza; zajmove i rate za otplatu kredita; troškove garancija, polise osiguranja, kamate, troškove bankarskog poslovanja, kursne razlike; carinske i administrativne troškove i aktivnosti koje su već finansirane sredstvima iz budžeta Republike Srbije, budžeta lokalne samouprave ili donatorskih organizacija.

Način raspodele sredstava: Na osnovu Kriterijuma za izbor projekata razvoja klastera, koji su objavljeni u Uputstvu za sprovođenje programa na internet sajtu Ministarstva, Komisija za ocenjivanje i selekciju zahteva će doneti odluku o izboru projekata koji će se finansirati.

Način prijavlivanja: Precizno i tačno popunjena prijava i prateća dokumentacija, u skladu sa Javnim oglasom i Uputstvom za sprovođenje Programa, predaje se na pisarnici ili dostavlja preporučenom poštom, u dva primerka (originali) na adresu: Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Bulevar kralja Aleksandra 15, Beograd.

Obaveštenje o izboru: Ministarstvo će pismeno obavestiti izabrane klastera i pozvati ih da pristupe potpisivanju Ugovora o korišćenju bespovratnih sredstava sa Republičkom agencijom.

Javni oglas, Uputstvo za sprovođenje Programa i obrazac prijave mogu se naći na internet strani Ministarstva: <http://www.merr.gov.rs/>. ili na internet strani klastera: <http://klasteri.merr.gov.rs/>

Sve detaljnije informacije mogu se dobiti u Ministarstvu ekonomije i regionalnog razvoja pozivom na sledeće brojeve telefona 011/ 285-5325, 011/ 285-5296 i 011/285 -5134 Faks: 011/285-5157 ili slanjem pošte na elektronske adrese: marija.stanojevic@merr.gov.rs ili ivan.brkic@merr.gov.rs

2. REPUBLIČKA AGENCIJA ZA RAZVOJ MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA I PREDUZETNIŠTVA

2.1. Program podrške razvoju konkurentnosti i inovativnosti malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, poslovnih inkubatora i klastera

Program sprovodi Republička agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva (u daljem tekstu: Agencija) u saradnji sa regionalnim agencijama/centrima i kancelarijama za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva. Ukupna raspoloživa sredstva za realizaciju ovog projekta iznosila su 60.000.000,00 dinara za 2009.godinu.

Napomena: Program se sprovodi na godišnjem nivou. Konkurs za 2009. godinu je završen a u toku je realizacija projekata. Naredne godine očekuje se novi javni poziv na ovom konkursu.

Cilj programa: Pružanje direktne podrške razvoju konkurentnosti i inovativnosti malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, poslovnih inkubatora i klastera kroz učešće u finansiranju troškova konsultantskih usluga iz oblasti:

- Priprema poslovnih planova (biznis plana, investicionog plana, studije izvodljivosti, marketing plana);
- Uvođenje novih sistema kvaliteta, standardizacija, sertifikacija, resertifikacija i razvoj menadžment informacionog sistema;
- Poboljšanje postojećih i razvoj novih tehnoloških procesa, proizvoda i usluga (uvođenje patenata i licenci, izrada tehničke dokumentacije, novi dizajn proizvoda i ambalaže i sl.);
- Izrada specijalizovanog softvera koji je u funkciji unapređivanja poslovanja (za knjigovodstvo, računovodstvo, informacioni sistem, elektronsko poslovanje);

- Edukacija menadžmenta i zaposlenih kroz specijalizovane obuke;
- Unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu u okviru zaštite na radu i proceni rizika radnih mesta.

Zainteresovani poslovni subjekti mogli su se opredeliti samo za jednu od ponuđenih oblasti.

Za odabranu aktivnost preduzeće/preduzetnik, poslovni inkubator ili klaster angažuje stručnog konsultanta koji je zadužen za uspešno sprovođenje predloženog projekta. Konsultanti ne mogu biti fizička lica, već samo pravna lica i registrovani preduzetnici (radnja, agencija...).

Mala i srednja preduzeća i preduzetnici, poslovni inkubatori i klasteri ostvaruju pravo na povraćaj do 50% troškova odobrenog projekta. Iznos odobrenih bespovratnih sredstava ne može biti manji od 50.000,00 dinara i veći od 600.000,00 dinara.

Republička agencija uplaćuje odobren iznos sredstava (bez poreza na dodatu vrednost) na račun poslovnog subjekta, nakon završetka svih aktivnosti predviđenih projektom i dostavljanja dokaza o isplati celokupne vrednosti usluge konsultantu. Svi iznosi treba da budu iskazani u dinarima.

Međusobna prava i obaveze u vezi sa isplatom odobrenih sredstava utvrđuju se Ugovorom koji zaključuju Republička agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva i korisnik sredstava i Ugovorom između korisnika sredstava i konsultanta.

Projekat finansira aktivnosti koje su započete u 2009. godini. Krajnji rok za završetak svih aktivnosti odobrenih projekata je 4. avgust tekuće godine, osim za aktivnost "Podrška pri uvođenju novih sistema kvaliteta, standardizacije, sertifikacije, resertifikacije i razvoj menadžment informacionog sistema" za koju je rok realizacije 30. novembar tekuće godine.

Uslovi za učešće u programu: Pravo na dodelu sredstava imaju mala i srednja preduzeća i preduzetnici, poslovni inkubatori i klasteri koji se bave proizvodnjom ili pružanjem usluga a koja ispunjavaju sledeće uslove:

- da su u većinskom domaćem privatnom vlasništvu, (osim poslovnih inkubatora i klastera) i da su registrovana na teritoriji Republike Srbije;
- da su ostvarili pozitivne finansijske rezultate poslovanja u prethodne dve godine;

- da su izmirili obaveze po osnovu poreza i doprinosa;
- oblast poslovanja: sve prerađivačke i uslužne delatnosti, sa izuzetkom trgovine, vojne i duvanske industrije, finansijskog sektora, igara na sreću;
- da u ovoj godini nisu po istom osnovu konkurisali kod druge državne institucije i donatora;
- da prikupe 3 ponude konsultanata od kojih odabrana ponuda mora biti overena i potpisana od strane ponuđača.

Neophodna dokumentacija:

1. Popunjen obrazac-projekat;
2. Izvod o registraciji preduzeća/radnje, poslovnog inkubatora ili klastera (ne stariji od 6 meseci);
3. Potvrda nadležne poreske uprave da je podnosilac zahteva izmirio sve poreske obaveze u prethodnoj godini i do datuma objavljivanja konkursa;
4. Bilans stanja, bilans uspeha i statistički aneks za prethodnu godinu;
5. Potpisana pismena izjava o prihvatanju uslova za dodelu sredstava;
6. Tri ponude sa referencama i biografijama konsultanata od kojih odabrana ponuda mora biti overena i potpisana od strane ponuđača.

Tražena dokumentacija mora biti originalna ili kopirana i overena od strane nadležnog državnog organa. Republika agencija zadržava pravo da zatraži dodatnu dokumentaciju. Razmatraće se samo kompletni i blagovremeno podneti zahtevi.

Kriterijumi za ocenjivanje prijave su: značaj predložene aktivnosti za razvoj preduzeća/radnje, poslovnog inkubatora ili klastera, uspešnost poslovanja preduzeća/radnje, poslovnog inkubatora ili klastera, iskustvo konsultanta, realnost vrednosti ponude i nivo razvijenosti opštine u kojoj je preduzeće/radnja, poslovni inkubator ili klaster registrovan.

Dostavljanje zahteva: Zainteresovana mala i srednja preduzeća i preduzetnici, poslovni inkubator ili klaster podnose zahteve lično, najbližoj regionalnoj agenciji centru ili kancelariji na naznačenim adresama.

Javni konkurs, uputstvo, obrazac prijave, izjave i drugi prateći obrasci dostupni su na elektronskim stranama Republičke agencije na adresi www.sme.gov.rs i u štampanom obliku u agencijama i kancelarijama.

Za detaljnije informacije možete se obratiti Republičkoj agenciji za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva na telefon: 011/ 2630-054.

**ADRESE REGIONALNIH AGENCIJA/CENTARA I KANCELARIJA
KOJIMA SE PODNOSE ZAHTEVI:**

**„REGIONALNI
CENTAR ZA RAZVOJ
MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA
I PREDUZETNIŠTVA
- BEOGRAD, D.O.O. BEOGRAD“**
Topličin venac 11/4
Tel: 011/2186-730; 2186-740;
2632-990
office@mspbg.co.yu
www.mspbgs.rs

**„REGIONALNA AGENCIJA
ZA EKONOMSKI RAZVOJ
ŠUMADIJE I POMORAVLJA,
D.O.O. KRAGUJEVAC“**
Kralja Petra I 17
Tel: 034/302-708
officekg@redasp.rs
www.redasp.rs

**„REGIONALNA AGENCIJA
ZA EKONOMSKI RAZVOJ
I PREDUZETNIŠTVO
JABLANIČKOG OKRUGA
„REEDA“, D.O.O. LESKOVAC“**
Trg revolucije 45
Tel: 016/233-381
milena.reeda@gmail.com

**„AGENCIJA ZA EKONOMSKI
RAZVOJ SANDŽAKA
- SEDA, d.o.o.“,**
7. jula bb
Tel: 020/332-700
sedanp@verat.net
www.seda.org.rs

**„REGIONALNA AGENCIJA ZA
RAZVOJ MALIH I SREDNJIH
PREDUZEĆA “ALMA MONS”,
D.O.O. NOVI SAD“**
Vojvođanskih brigada 17/3
Tel: 021/6610-630
office@almamons.co.rs.
www.almamons.co.rs

**„REGIONALNI CENTAR
ZA RAZVOJ MALIH I
SREDNJIH PREDUZEĆA I
PREDUZETNIŠTVA, D.O.O.
ŠABAC“**
Vlade Jovanovića 2/2
Tel: 015/353-955; 347-987
msppsabac@nadlanu.com.

**„REGIONALNA AGENCIJA
ZA RAZVOJ MALIH I
SREDNJIH PREDUZEĆA I
PREDUZETNIŠTVA - SOMBOR,
SOMBOR“**

Trg Cara Lazara 1
Tel: 025/421-127
mspso@eunet.yu
www.sora.co.yu

**„REGIONALNI CENTAR
ZA RAZVOJ MALIH I
SREDNJIH PREDUZEĆA I
PREDUZETNIŠTVA D.O.O.
SUBOTICA“**

Trg Cara Jovana Nenada 15
Tel: 024/554-107
janosbagi@gmail.com
<http://smer.subotica.info/>

**„REGIONALNA AGENCIJA ZA
EKONOMSKI RAZVOJ I
PREDUZETNIŠTVO
PČINJSKOG OKRUGA „VEEDA“,
D.O.O. VRANJE“**

22. decembra bb
Tel: 017/412-207
leda_vr@yahoo.com
www.aimcentar.com/biznisportal/

**„REGIONALNA RAZVOJNA
AGENCIJA – ZLATIBOR D.O.O.
UŽICE“**

Dimitrija Tucovića 98
Tel: 031/523-065; 510-098
office@rrazlatibor.co.rs
www.rrazlatibor.co.rs

**„REGIONALNI CENTAR ZA
RAZVOJ MALIH I SREDNJIH
PREDUZEĆA, D.O.O. ZA
INFORMACIONE, EDUKA-
TIVNE I KONSALTING USLUGE
- KRUŠEVAC“**

Dragomira Gajića 1
Tel: 037/543-018; 418-160
mspks@ptt.yu
www.mspks.co.yu

**„REGIONALNI CENTAR ZA
ODRŽIVI RAZVOJ I RAZVOJ
PREDUZETNIŠTVA – TIMOK
D.O.O. ZAJEČAR“**

Nikole Pašića 37/1
Tel: 019/426-516 Kancelarija Ne-
gotin: 019/542-094
msptimok@gmail.com
www.msp-timok.org

**„REGIONALNI CENTAR
ZA RAZVOJ MALIH I
SREDNJIH PREDUZEĆA I
PREDUZETNIŠTVA D.O.O. NIŠ“**

Dobrička 2
Tel: 018/255-693
rcmsp@rcmsp.rs
www.ranmsp.co.yu

**„REGIONALNI CENTAR ZA
DRUŠTVENO EKONOMSKI
RAZVOJ – BANAT, D.O.O.
ZRENJANIN“**

Beogradska 11
Tel: 023/510-567
office@rcrbanat.rs
www.rcrbanat.rs

KANCELARIJE REPUBLIČKE AGENCIJE ZA RAZVOJ MSPP:

Subotica

Adresa: Trg Lazara Nešića 1,
24000 Subotica
Tel: 024/641-150
mirko.gavrilovic@sme.gov.rs

Sremska Mitrovica

Adresa: Svetog Dimitrija 36,
22000 Sremska Mitrovica
Tel: 022/612-813
tanja.mijailovic@sme.gov.rs

Požarevac

Adresa: Veljka Dugoševića 28,
12000 Požarevac
012/221-100
predrag.milosevic@sme.gov.rs,
mirjana.petrovic@sme.gov.rs

Loznica

Adresa: Jovana Cvijića 20,
15300 Loznica
Tel: 015/893-757
marija.tesic@sme.gov.rs

Kraljevo

Adresa: Trg Jovana Sarića 1 kancelarija 329, 36000 Kraljevo
Tel: 036/308-750
petrovic.milan@sme.gov.rs

Niš

Adresa: Dobrička 2,
18000 Niš
Tel: 018/510-999;
faks: 018/255-471
jasna.stevovic@sme.gov.rs

Trstenik

Adresa: Živadina Apostolovića 4/1,
20245 Trstenik
Tel: 037/714-580
ana.nikolic@sme.gov.rs

Paraćin

Adresa: Tome Živanovića 10,
35250 Paraćin
Tel: 035/563-601 lok 28
aleksandra.boskovic@sme.gov.rs

Ada

Adresa: Trg oslobođenja 1,
31214 Ada
Tel: 024/852-106/ lokal 32
tician.kertveljesi@sme.gov.rs

Leskovac

Adresa: Svetozara Markovića 23,
16000 Leskovac
Tel: 016/57-538
tanja.djokic.boskovic@sme.gov.rs

Bor

Adresa: Radnička 5, 19210 Bor
Tel: 030/456-640;
valentina.paunovic@sme.gov.rs

Kosovska Mitrovica

Adresa: Džona Kenedija bb,
38000 Kosovska Mitrovica
Tel: 028/425-549
darko.radovanovic@sme.sr.gov.rs

Ranilug

Adresa: selo Pasjane, 38266

Gnjilane

Tel: 0280/74-121
bozidar.peric@sme.gov.rs

Knjaževac

Adresa: Trg oslobođenja 1-3,
19350 Knjaževac
Tel: 019/731-609
vesna.zivkovic@sme.gov.rs

Kosjerić

Adresa: Olge Grbić 10 31260
Kosjerić
Tel: 031/780-044
mirjana.veselinovic@sme.gov.rs,
daniijela.ilic@sme.gov.rs

Ruma

Adresa: Glavna 155,
22400 Ruma
Tel: 022/478-620
snezana.kurjega@sme.gov.rs

Trgovište

Adresa: Kralja Petra 4,
17525 Trgovište
Tel: 017/452-709
zaklina.tomic@sme.gov.rs,
dragana.tasic@sme.gov.rs

Pirot

Adresa: Srpskih vladara 82,
18300 Pirot
Tel: 010/3055-18
nenad.petrovic@sme.gov.rs,
msp@pirot.rs

Republička agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva nastaviće sa ovim projektom i tokom 2010. godine.

2.2. Evropska mreža preduzetništva u Srbiji

Evropska mreža preduzetništva u Srbiji (Enterprise Europe Network in Serbia) je projekat odobren od strane Evropske komisije u sklopu Okvirnog programa za konkurentnost i inovativnost (CIP). Na čelu Projekta nalazi se Konzorcijum koji čine predstavnici institucija koje realizuju i predstavnici institucija posmatrača Projekta. Institucije u ulozi realizatora su Republička agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva kao koordinator, Univerziteti u Beogradu, Novom Sadu i Nišu, Institut Mihajlo Pupin i Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza. Posmatrači Projekta su Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj i Kancelarija za evropske integracije.

Evropska mreža preduzetništva u Srbiji pruža malim i srednjim preduzećima:

- informacije o poslovanju na tržištu EU i fondovima EU;
- informacije o inovacijama i transferu tehnologija;
- informacije o istraživačkim projektima i informacije o programima za istraživanje i razvoj, u koja MSPP žele da se uključe.

Opis projekta: Projekat omogućava približavanje malih i srednjih preduzeća i preduzetnika i naučno istraživačkih organizacija iz Srbije tržištima Evropske unije i ostalih zemalja članica mreže.

Ciljevi projekta:

- Objedinjavanje usluga pružanja informacija i pomoći malim i srednjim preduzećim u cilju:
  1. lakšeg pronalaženja poslovnih partnera;
  2. učestvovanja na tenderima;
  3. lakšeg pristupa informacijama o pravnim aspektima i poslovnim regulativama u EU;
  4. dobijanja informacija o Okvirnim programima EU za istraživanje i tehnološki razvoj.
- Podizanje svesti o značaju inovativnosti i mogućnostima transfera tehnologija i povećanja konkurentnosti;
- Informisanje o mogućnostima tržišta EU i učestvovanje u stvaranju široke Evropske poslovne mreže.

Ciljne grupe:

1. preduzeća iz sektora MSPP, nacionalne istraživačko tehnološke razvojne institucije, privredne komore, lokalne samouprave, profesionalne privredne organizacije i nevladine organizacije;
2. strani preduzetnici koji žele da prošire svoje poslovanje izvan tržišta

Vrednost projekta: 1.250.000 evra. Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja i Republička agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva kofinansiraju Projekat sa po 300.000 evra do kraja 2010. godine.

Više informacija o projektu možete dobiti putem internet stranice www.een-srbija.rs, putem telefona na broj 011-2184 067 ili na e-mail adrese: dragana.ugrenovic@sme.gov.rs, srdjan.milivojevic@sme.gov.rs ili vladimir.jovanovic@sme.gov.rs

3. PROGRAMI SUBVENCIJA NACIONALNE SLUŽBE ZA ZAPOŠLJAVANJE

3.1. Subvencija za otvaranje do 50 novih radnih mesta

Program Nacionalne službe za zapošljavanje predstavlja bespovratnu finansijsku podršku poslodavcima za otvaranje novih radnih mesta. Ova subvencija odobrava se na osnovu Javnog poziva. Za svako novozaposleno lice, odobrava se jednokratni iznos od:

- 160.000 dinara u najnerazvijenijim opštinama;
- 130.000 dinara u nerazvijenim opštinama;
- 80.000 dinara u ostalim opštinama.

Subvencija se može odobriti pod uslovom da:

1. u poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev, broj zaposlenih nije smanjivan, osim u slučaju normalne fluktuacije zaposlenih;
2. poslodavac uredno izmiruje obaveze po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za zaposlene za poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev;
3. podnosilac zahteva, nad kojim je bio vođen stečajni postupak i kod koga je usvojen i u celini izvršen plan reorganizacije uspešno posluje najmanje 12 meseci;
4. podnosilac zahteva, koji je kupio privredni subjekt nad kojim je okončan postupak stečaja ili likvidacije, uspešno poslovao najmanje 12 meseci od dana kupovine;
5. je nezaposleni, za koga se traži subvencija i koji je predhodno bio u radnom odnosu kod poslodavca, podnosioca zahteva, na evidenciji nezaposlenih lica najmanje 6 meseci.

Pravo na subvenciju za otvaranje novih radnih mesta **ne mogu ostvariti**:

- državni organi, organizacije i drugi direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava, društvene organizacije, udruženja građana i eksteritorijalne organizacije i tela;
- podnosioci zahteva koji obavljaju delatnost iz oblasti trgovine, primarne poljoprivrede, finansijskog posredovanja, taksi usluga, igara na sreću, menjačnice i dr;
- korisnici sredstava koji nisu ispunili raniju ugovornu obavezu prema Nacionalnoj službi;
- podnosioci zahteva koji zapošljavaju nezaposlena lica kojima je prethodni radni odnos prestao u periodu kraćem od 6 meseci od dana podnošenja zahteva, kod poslodavca koji je osnivač ili povezano lice sa podnosiocem zahteva.

Prilikom konkurisanja za ova sredstva potrebno je priložiti sledeću dokumentaciju:

1. zahtev sa poslovnim (biznis) planom;
2. fotokopija Rešenja o upisu u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre;
3. izvod iz evidencije nezaposlenih lica prijavljenih kod Nacionalne službe;
4. potvrda o prometu na tekućem računu poslodavca za poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev;
5. poreska prijava o obračunatim i plaćenim doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na zarade/naknade, za poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev overen od strane Poreske uprave;
6. završni račun za godinu koja prethodi godini u kojoj se podnosi zahtev za programe kojima se zapošljava 5 i više lica, overen od strane Narodne banke Srbije (ovo ograničenje se ne odnosi na podnosiocima zahteva koji u trenutku zaključenja ugovora dostave bankarsku garanciju);

Program za rešavanje viška zaposlenih sa predlogom mera za rešavanje viška i spiskom viška zaposlenih ukoliko se programom zapošljavaju lica kod drugog poslodavca.

Nakon odobravanja subvencije poslodavac je u obavezi da:

- u toku trajanja ugovorne obaveze obavlja delatnost na teritoriji

opštine čiji stepen razvijenosti nije veći od onog za koji je ostvareno pravo na subvenciju;

- zasnuje radni odnos sa nezaposlenim licem ili licem koje je proglašeno viškom kod drugog poslodavca na neodređeno vreme sa punim radnim vremenom u trajanju od najmanje 24 meseca;
- namenski utroši sredstva i redovno uplaćuje doprinose za obavezno socijalno osiguranje za lica iz ugovora, kao i da dostavi dokaze o tome.

Oslobađanje poslodavaca od plaćanja doprinosa po članu 45 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje:

Ukoliko poslodavac želi da zaposli lica koja pripadaju posebnim kategorijama nezaposlenih, ima pravo na oslobađanje od plaćanja poreza po članu 45. Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Poslodavac može ostvariti olakšice ako zaposlite lica iz sledećih kategorija nezaposlenih:

1. Nezaposleno lice starije od 50 godina, koje ima status korisnika novčane naknade za vreme nezaposlenosti, ili je na evidencije NSZ najmanje šest meseci bez prekida, za period od 2 godine od dana zasnivanja radnog odnosa tog lica;
2. Nezaposleno lice starije od 45 godine, koje ima status korisnika novčane naknade za vreme nezaposlenosti, ili je na evidenciji NSZ najmanje 6 meseci bez prekida. Ovom olakšicom oslobođeni ste plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje koji se plaćaju na osnovicu, odnosno na teret poslodavca i koji su umanjeni za 80 % u periodu od 2 godine od dana zasnivanja radnog odnosa sa tim licem;
3. Nezaposleno lice koje se u smislu Zakona o radu smatra pripravnikom, koje na dan zaključenja ugovora o radu mlađe od 30 godina i koje je kod NSZ prijavljeno kao nezaposleno lice, za period od 3 godine od dana zasnivanja radnog odnosa tog lica;
4. Nezaposleno lice mlađe od 30 god, koje je prijavljeno kao nezaposleno lice kod NSZ najmanje 3 meseca bez prekida, za period od 2 god od dana zasnivanja radnog odnosa tog lica;
5. Nezaposleno lice sa invaliditetom za koje se odgovarajućom pravno-medicinskom dokumentacijom dokaže invalidnost, za period od 3 godine od dana zasnivanja radnog odnosa tog lica.

Pored ove povoljnosti, Zakon o porezu na dohodak građana omogućuje i pravo na olakšicu oslobađanja od plaćanja obračunatog i obustavljenog poreza iz zarade novozaposlenog lica.

Kontakt za poslodavce

Beograd, 011/2929-044

sgranzov@nsz.gov.rs

Centralna Filijala za grad Beograd: Gundulićev venac 23-25

Telefoni: 011/2929100, 2929000

3.2. Javni poziv poslodavcima za dodelu subvencija za otvaranje novih radnih mesta

Opis programa: Subvencija za otvaranje novih radnih mesta u jednokratnom iznosu odobrava se poslodavcima koji otvaraju do 501 novih radnih mesta radi zapošljavanja lica koja su prijavljena na evidenciju Nacionalne službe za zapošljavanje (u daljem tekstu: Nacionalna služba), odnosno viška zaposlenih u skladu sa Programom rešavanja viška zaposlenih.

Visina subvencije, koja se odobrava po licu, zavisi od razvijenosti opštine* u kojoj se lica zapošljavaju, i iznosi:

- 160.000,00 dinara u najnerazvijenijim opštinama,
- 130.000,00 dinara u nerazvijenim opštinama,
- 80.000,00 dinara u ostalim opštinama.

U toku trajanja javnog poziva, poslodavac može samo jednom podneti zahtev za korišćenje subvencije.

Uslovi za podnošenje zahteva: Pravo na subvenciju za otvaranje novih radnih mesta može ostvariti poslodavac pod uslovom da:

1. u poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev, broj zaposlenih nije smanjivan, osim u slučaju normalne fluktuacije zaposlenih;
2. uredno izmiruje obaveze po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za zaposlene za poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev;
3. izuzetno poslodavac može ostvariti pravo na subvenciju za otvaranje novih radnih mesta za zapošljavanje preko 50 nezaposlenih lica u

okviru greenfield ili brownfield investicija.

4. podnosilac zahteva, nad kojim je bio vođen stečajni postupak i kod koga je usvojen i u celini izvršen plan reorganizacije uspešno poslovaao najmanje 12 meseci;
5. podnosilac zahteva, koji je kupio privredni subjekt nad kojim je okončan postupak stečaja ili likvidacije, uspešno poslovaao najmanje 12 meseci od dana kupovine;
6. je nezaposleni, za koga se traži subvencija i koji je prethodno bio u radnom odnosu kod poslodavca, podnosioca zahteva, na evidenciji nezaposlenih lica najmanje 6 meseci.

Pravo na subvenciju za otvaranje novih radnih mesta ne mogu ostvariti:

- državni organi, organizacije i drugi direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava, društvene organizacije, udruženja građana i eksteritorijalne organizacije i tela;
- podnosioci zahteva koji obavljaju delatnost iz oblasti trgovine, primarne poljoprivrede, finansijskog posredovanja, taksi usluga, igara na sreću, menjačnice i dr;
- korisnici sredstava koji nisu ispunili raniju ugovornu obavezu prema Nacionalnoj službi;
- podnosioci zahteva koji zapošljavaju nezaposlena lica kojima je prethodni radni odnos prestao u periodu kraćem od 6 meseci od dana podnošenja zahteva, kod poslodavca koji je osnivač ili povezano lice sa podnosiocem zahteva.

Dokumentacija za podnošenje zahteva:

1. zahtev sa poslovnim (biznis) planom;
2. fotokopija Rešenja o upisu u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre;
3. izvod iz evidencije nezaposlenih lica prijavljenih kod Nacionalne službe;
4. potvrda o prometu na tekućem računu poslodavca za poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev;
5. poreska prijava o obračunatim i plaćenim doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na zarade/naknade, za poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev overen od strane Poreske uprave;
6. završni račun za godinu koja prethodi godini u kojoj se podnosi zahtev za programe kojima se zapošljava 5 i više lica, overen od strane Narodne banke Srbije;

7. Program za rešavanje viška zaposlenih sa predlogom mera za rešavanje viška i spiskom viška zaposlenih ukoliko se programom zapošljavaju lica kod drugog poslodavca.

Nacionalna služba zadržava pravo da traži i druge dokaze, relevantne za odlučivanje o zahtevu podnosioca.

Prioriteti za dodelu subvencija: Nacionalna služba proverava ispunjenost opštih uslova Javnog poziva i vrši rangiranje primljenih zahteva na osnovu unapred definisanih kriterijuma. Prioritet u odobravanju ima poslodavac čije je sedište na teritoriji nerazvijene ili najnerazvijenije opštine, kao i poslodavac koji zapošljava lica koje pripada kategoriji teže zapošljivih nezaposlenih lica, i to:

- lica sa invaliditetom;
- Romi;
- lica starija od 45 (žene), odnosno 50 godina (muškarci);
- dugoročno nezaposleni (na evidenciji Nacionalne službe duže od 12 meseci);
- izbegla i raseljena lica;
- lica u readmisiji i
- žene.

Način odlučivanja: Odluku o dodeli subvencije poslodavcima za otvaranje novih radnih mesta donosi nadležni organ Nacionalne službe. Dodela subvencija poslodavcima za otvaranje novih radnih mesta sprovodi se do utroška raspoloživih sredstava za ovu namenu, u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Nacionalne službe za 2009 godinu.

Zaključivanje ugovora: Nakon donete odluke nadležnog organa Nacionalne službe o dodeli subvencije, direktor filijale Nacionalne službe i podnosilac zahteva, u roku od 30 dana zaključuju ugovor, kojim se uređuju međusobna prava i obaveze.

Dokumentacija za zaključivanje ugovora:

- dokaz o zasnivanju radnog odnosa na neodređeno vreme za lica koja se zapošljavaju (ugovor o radu i prijava na obavezno socijalno osiguranje),
- odgovarajuća sredstva obezbeđenja ugovornih obaveza (menica, bankarska garancija, založno pravo na pokretnim ili nepokretnim stvarima ili ugovorno jemstvo) i
- fotokopija kartona deponovanih potpisa.

Sredstva obezbeđenja:

a) za preduzetnika:

- za odobrena sredstva u iznosu do 300.000,00 dinara – dve istovetne blanko lične menice korisnika sredstava sa jednim žirantom, sa meničnim ovlašćenjima, ili
- za odobrena sredstva u iznosu od 300.001,00 do 650.000,00 dinara –dve istovetne blanko lične menice korisnika sredstava sa dva žiranta, sa meničnim ovlašćenjima. Ukoliko korisnik sredstva nije u mogućnosti da obezbedi menice kao sredstva obezbeđenja, za iznose do 650.000,00 dinara može priložiti bilo koje od navedenih dodatnih sredstva obezbeđenja.
- za odobrena sredstva u iznosu od 650.001,00 dinara i više – dve istovetne blanko lične menice korisnika sredstava sa dva žiranta, sa meničnim ovlašćenjima i dodatno sredstvo obezbeđenja po izboru
- hipoteku prvog reda na nepokretnosti dvostruko veće vrednosti od iznosa subvencije, ili založno pravo na pokretnim stvarima trostruko veće vrednosti od iznosa subvencije, ili garanciju banke dvostruko veće vrednosti od iznosa subvencije, ili ugovorno jemstvo.

b) za pravno lice:

- za odobrena sredstva u iznosu do 650.000,00 dinara – dve istovetne blanko solo menice, sa meničnim ovlašćenjima ili jedno od dole navedenih dodatnih sredstava obezbeđenja;
- za odobrena sredstva u iznosu od 650.001,00 dinara i više – dve istovetne blanko solo menice, sa meničnim ovlašćenjima i jedno od dodatnih sredstava obezbeđenja, po izboru:
- hipoteku prvog reda na nepokretnosti dvostruko veće vrednosti od iznosa subvencije, ili
- založno pravo na pokretnim stvarima trostruko veće vrednosti od iznosa subvencije, ili
- garanciju banke dvostruko veće vrednosti od iznosa subvencije.

Žirant može biti svako fizičko, poslovno sposobno lice ne starije od 65 godina, koje ima redovna mesečna primanja na ime zarade ili penzije nezavisno od visine primanja. Žirant može biti i fizičko lice koje samostalno obavlja delatnost (preduzetnik).

Pokretna imovina koja je predmet založnog prava mora biti osigurana najkraće u periodu trajanja ugovorne obaveze i polisa osiguranja vinkulirana (preneto pravo korišćenja) u korist Nacionalne službe.

Predmet založnog prava na pokretnoj imovini ne mogu biti vozila.

Obaveze korisnika sredstava: Korisnik sredstava subvencije za otvaranje novih radnih mesta dužan je da:

- u toku trajanja ugovorne obaveze obavlja delatnost na teritoriji opštine čiji stepen razvijenosti nije veći od onog za koji je ostvareno pravo na subvenciju;
- zasnuje radni odnos, odnosno zaključi ugovor o radu sa nezaposlenim licem ili licem koje je proglašeno viškom kod drugog poslodavca, u skladu sa zakonom, na neodređeno vreme sa punim radnim vremenom u trajanju od najmanje 24 meseca;
- dostavi dokaze o namenskoj upotrebi sredstava, u roku od 60 dana od dana uplate sredstava;
- redovno uplaćuje doprinose za obavezno socijalno osiguranje i dostavlja dokaze o uplati doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za lica iz ugovora.

Korisnik sredstava dužan je da vrati iznos subvencije u slučaju da:

1. nije u mogućnosti da namenski iskoristi sredstva;
2. sredstva iskoristi nenamenski;
3. u propisanom roku ne dostavi dokaze o namenskoj upotrebi sredstava;
4. ne ispuni druge ugovorne obaveze i
5. obavlja delatnost na teritoriji opštine većeg stepena razvijenosti od onog za koji je ostvario pravo na subvenciju.

Ostale važne informacije: Zahtev sa poslovnim (biznis) planom podnosi se nadležnoj organizacionoj jedinici Nacionalne službe prema sedištu poslodavca ili izdvojene celine (organizacione jedinice u kojoj se realizuje program), lično ili putem pošte na tipskom obrascu koji se može dobiti u svakoj organizacionoj jedinici Nacionalne službe ili preuzeti na internet stranici www.nsz.gov.rs.

Informacije o delatnostima koje ne mogu biti subvencionisane se mogu dobiti u svakoj organizacionoj jedinici Nacionalne službe, preko Pozivnog centra Nacionalne službe tel.: 0901- 300- 301 ili preuzeti na internet stranici www.nsz.gov.rs

Sve dodatne informacije mogu se dobiti u svakoj organizacionoj jedinici Nacionalne službe.

4. KREDITI FONDA ZA RAZVOJ REPUBLIKE SRBIJE

Fond za razvoj Republike Srbije osnovan je Zakonom koji je donela Narodna skupština Srbije 8.4.1992. godine («Službeni glasnik Republike Srbije» br. 20/92).

Na osnovu Zakona, Upravni odbor fonda donosi Program rada za tekuću godinu u kome reguliše delatnost, ciljeve, sredstva i plasmane kao i uslove za korišćenje sredstava Fonda.

Namena sredstava: U skladu sa Zakonom i Statutom fonda koriste se sredstva za finansiranje :

- programa iz oblasti privrednog i regionalnog razvoja;
- podsticanja razvoja malih i srednjih preduzeća;
- podsticanja izvoza;
- kreditiranja razvoja visokih tehnologija;
- likvidnosti privrede;
- redovnih delatnosti Fonda.

Prioritet u korišćenju sredstava imaju programi koji obezbeđuju veću zaposlenost, viši stepen iskorišćenosti kapaciteta i poboljšanje tržišne pozicioniranosti preduzeća, programi iz privredno nedovoljno razvijenih regiona kao i programi koji u strukturi finansiranja obezbeđuju veće sopstveno učešće u strukturi finansiranja.

Više informacija o programima Fonda za razvoj Republike Srbije možete naći na internet stranici: www.fondzarazvoj.gov.rs

4.1. Krediti za privredna društva

4.1.1. Kratkoročni krediti za pravna lica

Uslovi za korišćenje sredstava: Kratkoročni krediti se odobravaju pravnim licima-privrednim društvima (sa većinskim privatnim kapitalom) za povremena obrtna sredstva za podsticanje konkurentnosti i likvidnosti domaće privrede.

Kreditna sredstva se odobravaju pod sledećim uslovima:

- Kamatna stopa je 2,5% na godišnjem nivou, uz primenu valutne klauzule, po srednjem kursu na dan uplate, iznos vraćenog kredita ne može biti manji od nominalnog iznosa puštenog kredita
- Rok otplate je od 6 do 12 meseci

Obaveza korisnika kredita je da u periodu korišćenja kredita ne smanjuje broj zaposlenih radnika.

Traženi iznos kredita ne može biti manji od 2.000.000,00 dinara.

Instrument obezbeđenja urednog vraćanja kredita su: blanko sopstvene menice sa avalom poslovne banke ili garancija poslovne Banke. Pored navedenih instrumenata obezbeđenja vraćanja kredita, obaveza investitora je da dostavi i odgovarajući broj blanko sopstvenih menica.

Potrebna dokumentacija:

- Zahtev – popunjen obrazac
- Obrazloženje koje treba da sadrži sledeće podatke:
  1. Osnivanje, istorijat, delatnost društva;
  2. Proizvodni program, kapacitet i ostvareni fizički obim proizvodnje i usluga;
  3. Tehničko-tehnološka opremljenost i stepen korišćenja kapaciteta;
  4. Stanje i struktura postojećih obrtnih sredstava na dan 31.12.2008. g. (zalihe materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda);
  5. Svrha i opis ulaganja u obrtna sredstva;
  6. Plan proizvodnje ili planirani obim usluga (obim asortiman i vrednost proizvodnje ili usluga);
  7. Tržište prodaje i nabavke (uvoz, izvoz);

- Problemi u poslovanju, osnovni pravci daljeg razvoja privrednog društva, vrednost obrtnih sredstava za ostvarenje planiranog obima proizvoda i usluga;
- Rešenje o upisu privrednog društva u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre;
- Rešenje o utvrđivanju poreskog identifikacionog broja - PIB;
- Statut ili akt o osnivanju;
- OD obrazac overen od strane Poreske uprave, za poslednji obračunati mesec;
- Rešenje o razvrstavanju privrednog društva;
- Finansijski izveštaj za prethodne dve godine - bilans stanja, bilans uspeha i statistički aneks, izveštaj o tokovima gotovine, izveštaj o promenama na kapitalu i napomene uz Finansijski izveštaj;
- Promet na tekućem računu kod svih banaka (dinarski i devizni) za prethodnu i tekuću godinu, posebno po godinama (potvrde banaka);
- Pismo o nameri banke za grantovanje traženog iznosa kredita (banaka treba da navede koji iznos kredita garantuje);
- Dokaz o uplati naknade za korišćenje usluga Kreditnog biroa i to 1.200 dinara (pravna lica);
- Saglasnost korisnika za povlačenje izveštaja od Kreditnog biroa.

Navedene uplate potrebno je izvršiti na račun Fonda broj 840-2724-07 uz poziv na broj 7123 za izveštaj Kreditnog biroa.

Napomena: Dostavljena dokumentacija se ne vraća podnosiocu zahteva.

4.1.2. Krediti za rekonstrukciju, izgradnju objekata i nabavku opreme

Uslovi za korišćenje sredstava: Pravo na korišćenje sredstava Fonda imaju investitori na području Republike Srbije, registrovani u Agenciji za privredne subjekte, koji u prethodne dve godine nisu poslovali sa gubitkom i to:

- pravna lica, privredna društva u privatnom vlasništvu,
- akcionarska društva sa većinskim privatnim vlasništvom
- novo-privatizovana preduzeća sa otplaćenim društvenim kapitalom.

Sredstva po ovom programu se mogu koristiti za:

- kreditiranje svih privrednih grana

Sredstva po ovom programu se ne mogu koristiti za:

kreditiranje primarne poljoprivredne proizvodnje;

- kreditiranje infrastrukture;
- proizvodnju i prodaju oružja i vojne opreme;
- organizovanje igara na sreću, lutrija i sličnih delatnosti;
- za proizvodnju i promet bilo kojim proizvodom, ili aktivnostima koje se prema domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama i sporazumima smatraju zabranjenim.

Kreditna sredstva će se odobravati pod sledećim uslovima:

- kamatna stopa je 2,5% na godišnjem nivou, uz primenu valutne klauzule;
- rok otplate je do 5 godina i odloženim rokom otplate do jedne godine;
- tromesečna otplata kredita.

Traženi iznos kredita ne može biti manji od 2.000.000,00 dinara. Obaveza korisnika kredita je da u periodu korišćenja kredita ne smanjuje broj zaposlenih radnika. U predračunsku vrednost ulaganja prihvataju se samo nova ulaganja koja se vrše od momenta podnošenja zahteva za kredit.

Instrumenti obezbeđenja urednog vraćanja kredita su:

- hipoteka prvog reda na nepokretnostima (građevinskim objektima i građevinskim objektima sa opremom koji čine funkcionalnu celinu-zaloga na opremi i građevinskom zemljištu u privatnoj svojini) čija je tržišna vrednost u odnosu 1:1,5 vrednosti odobrenog kredita. Hipotekom na jednoj nepokretnosti može se obezbediti više kredita koje daje Fond, ukoliko to omogućava tržišna vrednost hipotekovane nepokretnosti u vreme odobravanja kredita.

U slučaju neodgovarajućeg boniteta investitora, kao dopunski instrument obezbeđenja kredita, prihvaćiće se i jemstvo pravnog lica;

- ugovorno jemstvo (ili pristupanje dugu) pravnog lica za korisnika kredita, sa odgovarajućim instrumentima obezbeđenja jemca, odnosno pristupioca duga, za iznose kredita do 3.000.000,00 dinara, i
- sopstvene menice sa avalom poslovne banke, ili garancija poslovne banke.

Pored navedenih instrumenata obezbeđenja vraćanja kredita, obaveza investitora je da dostavi i odgovarajući broj blanko sopstvenih menica

Sadržaj potrebne dokumentacije za odobrenje kredita:

- Zahtev - popunjen obrazac;
- Investicioni program prema sadržaju (datum izrade programa ne može biti stariji od 6 meseci);
- Rešenje o upisu privrednog društva u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre;
- Rešenje o utvrđivanju poreskog identifikacionog broja - PIB;
- Statut ili akt o osnivanju;
- OD obrazac overen od strane Poreske uprave, za poslednji obračunati mesec;
- Rešenje o razvrstavanju privrednog društva;
- Za građevinske objekte, zanatske radove i instalacije idejno rešenje, predmer i predračun radova sa ponudama izvođača radova;
- Ponude ili profakture isporučilaca opreme;
- Odluka nadležnog organa o usvajanju investicionog programa;
- Finansijski izveštaj za prethodne dve godine – bilans stanja, bilans uspeha, statistički aneks, izveštaj o tokovima gotovine, izveštaj o promenama na kapitalu i napomene uz finansijski izveštaj;
- Potvrdu banke o prometu po tekućim računima za prethodnu i tekuću godinu, posebno po godinama, dinarski i devizni.

Dokumentacija za obezbeđenje kredita-jedan od instrumenata:

- Bankarska garancija ili avalirane menice
  1. Pismo o namerama izdavanja garancije, odnosno avaliranja menica od strane poslovne banke
- Dokazi o postojanju realnih instrumenata obezbeđenja - vlasništvu na nepokretnosti (hipoteka)
  1. - izvod iz zemljišnih knjiga sa vlasničkim i teretnim listom ne stariji od 30 dana sa uverenjem katastra da nepokretnost nije u režimu novog katastra; ili
    - izvod iz novog katastra ne stariji od 30 dana sa potvrdom suda da na imovini nema tereta; ili
    - tapija sa posedovnim listom, potvrdom suda da na imovini nema tereta i uverenjem katastra da nepokretnost nije u režimu novog katastra;
  2. original kopije plana iz katastra;

3. procena tržišne vrednosti nepokretnosti urađena od strane sudskog veštaka ili ovlašćene agencije, fotografije ponuđenih nepokretnosti overene od strane sudskog veštaka;
  4. fotokopije ličnih karti svih vlasnika nepokretnosti
- Odluku organa upravljanja o stavljanju hipoteke na nekretninu

4.1.3. Krediti za trajna obrtna sredstva- pravna lica

Uslovi za korišćenje sredstava: Pravo na korišćenje sredstava Fonda imaju investitori na području Republike Srbije, registrovani u Agenciji za privredne subjekte, koji u prethodne dve godine nisu poslovali sa gubitkom, i to:

- pravna lica, privredna društva u privatnom vlasništvu;
- akcionarska društva sa većinskim privatnim vlasništvom;
- novo-privatizovana preduzeća sa otplaćenim društvenim kapitalom.

Sredstva po ovom programu se ne mogu koristiti za:

- kreditiranje primarne poljoprivredne proizvodnje;
- kreditiranje infrastrukture;
- proizvodnju i prodaju oružja i vojne opreme;
- organizovanje igara na sreću, lutrija i sličnih delatnosti;
- za proizvodnju i promet bilo kojim proizvodom ili aktivnostima koje se prema domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama smatraju zabranjenim.

Kreditna sredstva će se odobravati pod sledećim uslovima:

- kamatna stopa je 2,5% na godišnjem nivou, uz primenu valutne klauzule;
- rok otplate je do 2 godine i odloženim rokom otplate do 9 meseci;
- tromesečna otplata kredita.

Obaveza korisnika kredita je da u periodu korišćenja sredstava ne smanjuje broj zaposlenih radnika.

Traženi iznos kredita ne može biti manji od 2.000.00000 dinara.

Instrumenti obezbeđenja urednog vraćanja kredita su:

- hipoteka prvog reda na nepokretnostima (građevinskim objektima i građevinskim objektima sa opremom koji čine funkcionalnu celinu-zaloga na opremi i građevinskom zemljištu u privatnoj svojini) čija je tržišna vrednost u odnosu 1:1,5 vrednosti odobrenog kredita. Hipotekom na jednoj nepokretnosti može se obezbediti više kredita koje daje Fond, ukoliko to omogućava tržišna vrednost hipotekovane nepokretnosti u vreme odobravanja kredita.
- u slučaju neodgovarajućeg boniteta investitora, kao dopunski instrument obezbeđenja kredita, prihvaćiće se i jemstvo pravnog lica;
- ugovorno jemstvo (ili pristupanje dugu) pravnog lica za korisnika kredita, sa odgovarajućim instrumentima obezbeđenja jemca, odnosno pristupioca duga, za iznose kredita do 3.000.000,00 dinara i
- sopstvene menice sa avalom poslovne banke, ili garancija poslovne banke.

Sadržaj potrebne dokumentacije za odobrenje kredita:

- Zahtev- popunjen obrazac;
- Plan i program ulaganja u TOS – prema sadržaju (datum izrade programa ne može biti stariji od 6 meseci);
- Rešenje o upisu privrednog društva u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre;
- Rešenje o utvrđivanju poreskog identifikacionog broja – PIB;
- Statut ili akt o osnivanju;
- OD obrazac overen od strane Poreske uprave, za poslednji obračunati mesec;
- Rešenje o razvrstavanju privrednog društva;
- Odluka nadležnog organa o usvajanju programa.
- Finansijski izveštaj za prethodne dve godine- bilans stanja, bilans uspeha, statistički aneks, izveštaj o tokovima gotovine, izveštaj o promenama na kapitalu i napomene uz finansijski izveštaj;
- Potvrdu banke o prometu po tekućim računima za tekuću i prethodnu godinu, posebno po godinama, dinarski i devizni.

Dokumentacija za obezbeđenje kredita-jedan od instrumenata:

- Bankarska garancija ili avalirane menice
  1. Pismo o namerama izdavanja garancije, odnosno avaliranja menica od strane poslovne banke

- Dokazi o postojanju realnih instrumenata obezbeđenja - vlasništvu na nepokretnosti (hipoteka)
  1. - izvod iz zemljišnih knjiga sa vlasničkim i teretnim listom ne stariji od 30 dana sa uverenjem katastra da nepokretnost nije u režimu novog katastra; ili
    - izvod iz novog katastra ne stariji od 30 dana sa potvrdom suda da na imovini nema tereta; ili
    - tapija sa posedovnim listom, potvrdom suda da na imovini nema tereta i uverenjem katastra da nepokretnost nije u režimu novog katastra;
  2. original kopije plana iz katastra;
  3. procena tržišne vrednosti nepokretnosti urađena od strane sudskog veštaka ili ovlašćene agencije, fotografije ponuđenih nepokretnosti overene od strane sudskog veštaka;
  4. fotokopije ličnih karti svih vlasnika nepokretnosti
  5. Odluku organa upravljanja o stavljanju hipoteke na nekretninu

- Ugovorno jemstvo pravnog lica
  1. Finansijski izveštaj za prethodne dve godine – bilans stanja, bilans uspeha, statistički aneks, izveštaj o tokovima gotovine, izveštaj o promenama na kapitalu i napomene uz finansijski izveštaj (overene kopije);
  2. Promet na tekućem računu jemca za prethodnu i tekuću godinu, posebno po godinama, dinarski i devizni;
  3. Rešenje o registraciji kod Agencije za privredne registre;
  4. Izjava o spremnosti davanja jemstva overena od strane ovlašćenog lica jemca;
  5. Dokaze o uplati naknade za korišćenje usluga Kreditnog biroa i to 1.200 dinara (pravna lica), odnosno 500,00 dinara (jemac);
  6. Saglasnost korisnika - jemca za povlačenje izveštaja od Kreditnog biroa.

Navedene uplate potrebno je izvršiti na račun Fonda broj 840-2724-07 uz poziv na broj 7123 za izveštaj Kreditnog biroa.

4.2. Krediti za podsticaj i razvoj preduzeća i preduzetništva u najnerazvijenijim opštinama u Republici Srbiji

4.2.1. Krediti za podsticaj i razvoj preduzeća u najnerazvijenijim opštinama u Republici Srbiji

Uslovi za korišćenje sredstava: Pravo na korišćenje ovih sredstava imaju pravna lica - privredna društva u privatnom vlasništvu, akcionarska društva sa većinskim privatnim kapitalom, novoprivatizovana preduzeća sa otplaćenim društvenim kapitalom, registrovana u Agenciji za privredne registre, za izgradnju novih objekata i proširenje poslovanja postojećih objekata, gde će se posebno potencirati potreba za otvaranjem novih radnih mesta.

Sredstva za izgradnju novih objekata će se koristiti za realizaciju investicionog programa iz oblasti industrije, prerađivačkih kapaciteta za preradu poljoprivrednih proizvoda i usluga. Sredstva za proširenje postojećih industrijskih objekata će se koristiti za rekonstrukciju i modernizaciju postojećih objekata. Prednost u korišćenju kredita imaju investitori koji ulažu u nabavku opreme. U predračunsku vrednost ulaganja se prihvataju samo nova ulaganja, koja se vrše od momenta podnošenja zahteva za kredit.

Krediti se odobravaju namenski i služe za nabavku osnovnih sredstava i trajnih obrtnih sredstva. Prednost će imati komitenti koji raspolažu sopstvenim učešćem i koji obezbede zapošljavanje lica evidentiranih kod Nacionalne službe zapošljavanja na području opštine na kojoj se realizuje program.

Obaveza korisnika kredita je da u periodu korišćenja kredita ne smanjuje broj zaposlenih radnika.

Traženi iznos kredita ne može biti manji od 2.000.000,00 dinara.

Najveći iznos kredita može iznositi do 250.000.000,00 dinara.

Pravo na korišćenje ovih sredstava imaju privredni subjekti koji nisu

poslovali sa gubitkom u poslednje dve godine i koji investiraju na sledećim najnerazvijenijim opštinama: Babušnica, Bela Palanka, Blace, Bojnik, Bosilegrad, Bujanovac, Vladičin Han, Vlasotince, Gadžin Han, Golubac, Doljevac, Žitište, Žitorađa, Žabari, Žagubica, Knić, Knjaževac, Krupanj, Kučevo, Kuršumlija, Lebane, Majdanpek, Mali Zvornik, Malo Crniće, Medveđa, Merošina, Mionica, Nova Crnja, Plandište, Preševo, Prijepolje, Ražanj, Rača, Rekovac, Svrlijig, Sjenica, Surdulica, Trgovište, Tutin i Crna Trava.

Kreditni se odobravaju pod sledećim uslovima:

- kamatna stopa je 1% na godišnjem nivou, uz primenu valutne klauzule;
- rok otplate je od 3 do 7 godine i odloženim rokom otplate do jedne godine;
- krediti za trajna obrtna sredstva se odobravaju sa rokom otplate do 2 godine, i odloženim rokom otplate do devet meseci;
- tromesečna otplata kredita.

Sredstva po ovom Programu se ne mogu koristiti za:

- kreditiranje novoosnovanih pravnih lica;
- kreditiranje primarne poljoprivredne proizvodnje;
- kreditiranje trgovine;
- kreditiranje kupovine putničkih vozila;
- kreditiranje igara na sreću, kladionica i sl. delatnosti.

Instrumenti obezbeđenja urednog vraćanja kredita su:

- sopstvene menice sa avalom poslovne banke ili garancija poslovne banke ili
- hipoteka prvog reda na nepokretnostima (građevinskim objektima i građevinskim objektima sa opremom koji čine funkcionalnu celinu - zaloga na opremi, i građevinskom zemljištu u privatnom vlasništvu) čija tržišna vrednost obezbeđuje povraćaj datih sredstava uvećanih za pripadajuću kamatu. Hipotekom na jednoj nepokretnosti može se obezbediti više kredita kod Fonda, ukoliko to omogućava tržišna vrednost hipotekovane nepokretnosti u vreme odobravanja kredita;
- ugovorno jemstvo (ili pristupanje dugu) pravnog lica za korisnika kredita, sa odgovarajućim instrumentima obezbeđenja jemca, odnosno pristupioca duga, za kredite do iznosa 3.000.000,00 dinara;
- u slučaju neodgovarajuće hipoteke i boniteta investitora, kao

dopunski instrument obezbeđenja kredita, prihvaćiće se i jemstvo pravnog lica;

- pored toga investitor će dostaviti sopstvene menice.

4.2.2. Krediti za podsticaj i razvoj preduzetništva u najnerazvijenijim opštinama u Republici Srbiji

Uslovi za korišćenje sredstava: Pravo na korišćenje ovih sredstava imaju preduzetnici registrovani u Agenciji za privredne registre, za proširenje postojeće delatnosti, gde će se posebno potencirati potreba za otvaranjem novih radnih mesta. Kriterijumi za odobravanje kredita za preduzetnike je ocena poslovnih ideja i planova potencijalnih korisnika.

Krediti će se odobravati u iznosu od 500.000,00 do 3.000.000,00 dinara. Prednost će imati korisnici koji raspolažu sopstvenim učešćem i koji obezbede zapošljavanje lica evidentiranih kod Nacionalne službe zapošljavanja na području opštine na kojoj se realizuje program.

Obaveza korisnika kredita je da u periodu korišćenja kredita ne smanjuje broj zaposlenih radnika.

Pravo na korišćenje ovih sredstava imaju privredni subjekti koji nisu poslovali sa gubitkom u poslednje dve godine i koji investiraju na sledećim najnerazvijenijim opštinama: Babušnica, Bela Palanka, Blace, Bojnik, Bosilegrad, Bujanovac, Vladičin Han, Vlasotince, Gadžin Han, Golubac, Doljevac, Žitište, Žitorađa, Žabari, Žagubica, Knić, Knjaževac, Krupanj, Kučevo, Kuršumlja, Lebane, Majdanpek, Mali Zvornik, Malo Crniće, Medveđa, Merošina, Mionica, Nova Crnja, Plandište, Preševo, Prijepolje, Ražanj, Rača, Rekovac, Svrljig, Sjenica, Surdulica, Trgovište, Tutin, Crna Trava.

Krediti se odobravaju pod sledećim uslovima:

- kamatna stopa je 1% na godišnjem nivou, uz primenu valutne klauzule;
- rok otplate je od 3 do 7 godine i odloženim rokom otplate do jedne godine;
- tromesečna otplata kredita.

Sredstva po ovom Programu se ne mogu koristiti za:

- kreditiranje novoosnovanih preduzetničkih radnji
- kreditiranje primarne poljoprivredne proizvodnje;
- kreditiranje trgovine;
- kreditiranje kupovine putničkih vozila za obavljanje taksi usluga;
- kreditiranje igara na sreću, kladionica i sl. delatnosti

Instrumenti obezbeđenja urednog vraćanja kredita su:

- hipoteka prvog reda na nepokretnostima čija tržišna vrednost obezbeđuje povraćaj datih sredstava uvećanih za pripadajuću kamatu. Hipotekom na jednoj nepokretnosti može se obezbediti više kredita kod Fonda, ukoliko to omogućava tržišna vrednost hipotekovane nepokretnosti u vreme odobravanja kredita; ili
- ugovorno jemstvo (ili pristupanje dugu) pravnog lica za korisnika kredita, sa odgovarajućim instrumentima obezbeđenja: ili
- garancija poslovne banke.

Pored navedenih instrumenata, obaveza preduzetnika je da dostavi odgovarajući broj blanko sopstvenih menica.

4.3. Program o rasporedu i korišćenju subvencionisanih kamatnih stopa za kredite za održavanje likvidnosti i finansiranje trajnih obrtnih sredstava preko fonda za razvoj u 2009. godini

Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2009. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 120/08 i 31/09), član 5. opredeljeno je da se sredstva u iznosu 4.000.000.000 dinara, usmeravaju preko Razdela 15 - Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, funkcija 410: Opšti ekonomski i komercijalni poslovi i poslovi po pitanju rada, ekonomska lasifikacija 621: Nabavka domaće finansijske imovine - za subvencionisane kredite za likvidnost privrede.

Raspored i korišćenje sredstava vršiće se u cilju podsticanja izvoza u 2009. godini, po Uredbi o uslovima za subvencionisanje kamatnih stopa

za kredite za održavanje likvidnosti i finansiranje trajnih obrtnih sredstava u 2009.g. («Sl.glasnik RS» br. 9/09, 34/09 i 36/09).

Ovaj program sprovodi Fond za razvoj Republike Srbije.

Ciljevi programa: U skladu sa „Programom mera za ublažavanje negativnih efekata svetske ekonomske krize u Srbiji“ usvojenim na Vladi 29. januara 2009. godine i Programom o izmeni i dopuni Programa mera za ublažavanje negativnih efekata svetske ekonomske krize u Srbiji, koji je Vlada usvojila 07. maja 2009. godine, ovim programom utvrđuju se uslovi za korišćenje subvencionisanih kratkoročnih kredita za održavanje likvidnosti i finansiranje trajnih obrtnih sredstava u 2009. godini.

Raspored sredstava: Za realizaciju ovog Programa, obezbeđena su sredstva u visini od 4.000.000.000,00 dinara za likvidnost, finansiranje trajnih obrtnih sredstava i izvozne poslove, od čega se do 300.000.000,00 dinara može koristiti za reprogram postojećih kredita kod iste banke. Pravo na korišćenje sredstava imaju preduzetnici i privredna društva na području Republike Srbije registrovana u Agenciji za privredne registre.

Obaveze poslovnih banaka: Subvencionisani iznos kamate za kredite iz tačke 5. Stav 2. ovog Programa iznosi 5% na godišnjem nivou na iznos kredita izkazan u dinarskoj protivvrednosti, po srednjem kursu Narodne Banke Srbije na dan puštanja kredita i Fond ga prenosi banci unapred kao konačni iznos subvencionisane kamate. Subvencionisani iznos kamate za kredite iz tačke 5. stav 3. ovog Programa iznosi 5% na godišnjem nivou na iznos dinarskog kredita i Fond ga prenosi banci unapred. Uslov za subvencionisanje kamatne stope za kredite iz tačke 5. stav 2. ovog Programa je da kamata koja se privremeno obračunava od strane banke korisniku iznosi do 3% godišnje, ako je korisnik kredita ispunio uslove iz ovog Programa, a u protivnom kamata koja se konačno obračunava korisniku uvećava se za 5% godišnje. Najviša kamatna stopa za kredite namenjene za reprogram iznosi do 4,9% godišnje, ako je korisnik kredita ispunio uslove iz ovog Programa, a u protivnom kamata koja se konačno obračunava korisniku uvećava se za 5% godišnje.

Uslov za subvencionisanje kamatne stope za kredite iz tačke 5. stav 3. ovog Programa je da kamata koja se privremeno obračunava od strane banke korisniku iznosi najviše do visine referentne kamatne stope Naro-

dne Banke Srbije - 3,5% godišnje, ako je korisnik kredita ispunio uslove iz ovog Programa, a u protivnom kamata koja se konačno obračunava korisniku uvećava se za 5% godišnje. Dinarski krediti se ne mogu koristiti za reprogram. Poslovna banka je obavezna da odobrava dinarske kredite i kredite uz primenu valutne klauzule sa rokom vraćanja do 12. meseci. Jednokratna naknada za obradu kredita, koju banka zaračunava za kredite, ne može biti viša od 0,5% od iznosa kredita.

Obaveze Fonda: Fond unapred prenosi poslovnim bankama 5% od iznosa odobrenog kredita na godišnjem nivou na iznos kredita iskazan u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan puštanja kredita.

Uslovi korišćenja kredita: Krediti se odobravaju uz primenu valutne klauzule. Najviši iznos ove vrste kredita u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan puštanja kredita u tečaj je:

1. za preduzetnika do 20.000,00 EVRA;
2. za malo preduzeće do 50.000,00 EVRA;
3. za srednje preduzeće do 500.000,00 EVRA (za kredite za izvozne poslove do 1.000.000,00 evra);
4. za veliko preduzeće do 2.000.000,00 EVRA (za kredite za izvozne poslove do 4.000.000,00 evra).

Program o rasporedu i korišćenju subvencionisanih kredita za održavanje likvidnosti i finansiranje trajnih obrtnih sredstava preko Fonda za razvoj u 2009. godini.

Krediti se odobravaju u dinarima, a do najvišeg iznosa iskazanog u dinarima (ukupno kod svih banaka preko kojih se realizuju ovi krediti), koji može biti:

1. za preduzetnike do 2.000.000,00 dinara;
2. za malo preduzeće do 5.000.000,00 dinara;
3. za srednje preduzeće do 50.000.000,00 dinara (za kredite za izvozne poslove do 100.000.000,00 dinara);
4. za veliko preduzeće do 200.000.000,00 dinara (za kredite za izvozne poslove do 400.000.000,00 dinara).

Preduzeće ili preduzetnik kome je odobren najviši iznos kredita iz stava 2. ili 3. ove tačke ne može dobiti novi kredit u skladu sa ovim Programom. Fond prati i kontroliše da li je preduzeće ili preduzetnik ostvario pravo

na kredit do iznosa iz stava 2. ili 3. ove tačke. Najviši iznosi kredita kojim se finansira konkretan izvozni posao, ne može biti veći od visine kredita utvrđenog za privredne subjekte. Subvencionisanje kamatne stope neće se odobravati za kredite koji se koriste za sledeće delatnosti:

1. organizovanje igara na sreću i lutrija i sličnih delatnosti i namena;
2. proizvodnju i promet roba i usluga koje se prema domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama i sporazumima smatraju zabranjenim;
3. za refinansiranje kredita kod druge banke.

Razvrstavanje preduzeća vrši se u skladu sa članom 7. Zakona o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik Republike Srbije“ broj, 46/06). Međusobna prava i obaveze uređuju se ugovorom koji zaključuju Fond i poslovna banka, a naročito način i uslove puštanja subvencionisane kamate, povraćaj, i ostale uslove u skladu sa Uredbom i ovim Programom.

Ostali uslovi: Svi korisnici kredita koji dobiju kredit u obavezi su da održe isti broj zaposlenih radnika tokom perioda korišćenja kredita u odnosu na prosečan broj koji su imali u kvartalu koji je prethodio dobijanju kredita. Kontrolu održavanja nivoa zaposlenosti kod korisnika vršiće Poreska uprava i Nacionalna služba za zapošljavanje, a kontrolu namenskog korišćenja kredita Poreska uprava. Korisnik kredita je dužan da na polovini perioda korišćenja kredita, kao i mesec dana pre isteka roka korišćenja kredita dostavi Fondu OD obrazac overen od strane Poreske uprave za period korišćenja kredita, kao i za kvartal koji je prethodio dobijanju kredita. Ukoliko Nacionalna služba za zapošljavanje i Fond utvrde da je došlo do smanjenja broja zaposlenih radnika kod korisnika kredita u odnosu na prosek broja radnika u periodu od tri meseca, koja prethode mesecu u kojem je korisnik dobio sredstva od poslovne banke ili ako Poreska uprava utvrdi da je kredit nenamenski korišćen, Fond će dati nalog poslovnoj banci da naplati subvencionisani iznos od korisnika kredita za period korišćenja kredita. U tome slučaju korisnik kredita gubi pravo na dalje korišćenje subvencionisanog kredita, a banka može nastaviti da obračunava kamatu za tu vrstu kredita u skladu sa njenom poslovnom politikom. Program o rasporedu i korišćenju subvencionisanih kredita za održavanje likvidnosti i finansiranje trajnih obrtnih sredstava preko Fonda za razvoj u 2009.godini.

Poslovna banka se obavezuje da će u roku od tri dana od naplate up-

latiti na račun Fonda iznos subvencije. Kredit sa valutnom klauzulom se može koristiti za reprogram postojećih kredita kod iste banke, ali ne i za refinansiranje kredita kod druge banke, samo pod uslovom da korisnik kredita nije imao docnju dužu od 30. dana za kredit koji se reprogramira.

Ukoliko korisnik kredita, pre isteka perioda korišćenja otplati ugovoreni iznos, poslovna banka će Fondu izvršiti povraćaj dela unapred plaćene godišnje kamate za obračunski period koji nije pokriven korišćenjem kredita.

Upravni odbor Fonda za razvoj ne donosi odluke o odobrenju kredita po ovom Programu.

Planirana mesečna dinamika korišćenja sredstava: Sredstva će se prenositi prema zahtevu Fonda.

Izveštaj o realizaciji Programa: Sprovođenje ovog programa nadzire Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja. Izveštaj o realizaciji ovog programa Fond će dostavljati Ministarstvu ekonomije i regionalnog razvoja. Ministarstvu ekonomije i regionalnog razvoja će izveštaj o realizaciji ovog programa, dostavljati Vladi.

1.4.3.1 Pregled zaključenih Aneks Ugovora sa bankama na dan 18. 05. 2009. g.

KOMERCIJALNA BANKA A.D. BEOGRAD, Svetog Save br. 14, Beograd;
SOCIETE GENERALE BANKA SRBIJA A.D. Bulevar Zorana Đinđića 50,
Novi Beograd;

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD, Bulevar Oslobođenja br. 5, Novi Sad;
PRIVREDNA BANKA A.D. BEOGRAD, Bulevar Oslobođenja br. 4,
Beograd;

FINDOMESTIC BANKA A.D. BEOGRAD, Kosovska br.10, Beograd;
CREDY BANKA A.D. KRAGUJEVAC, Kralja Petra I br. 13, Kragujevac;
VOLKSBANK A.D., Bulevar Mihajla Pupina br. 165g, Novi Beograd;
PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD, Bulevar Despota Stefana 68c,
Beograd;

PRIVREDNA BANKA A.D., Trg slobode 2-6, Pančevo;
ČAČANSKA BANKA A.D., Pivarska br. 1, Čačak;

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., Rajičeva br. 27-29, Beograd;
OTP BANKA A.D., Bulevar Oslobođenja br. 80 Novi Sad;
HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D., Bulevar Mihajla Pupina br. 6,
Novi Beograd;
AGROBANKA A.D., Sremska 3-5, Beograd;
KBC BANKA A.D., Požeška 65b, Beograd;
VOJVOĐANSKA BANKA A.D., Trg slobode br. 5, Novi Sad;
NLB BANKA A.D., Bulevar Mihajla Pupina 165v, Novi Beograd;
BANCA INTESA A.D., Milentija Popovića 7b, Novi Beograd;
OPPORTUNITY BANKA A.D., Bulevar Oslobođenja br.2a, Novi Sad;
RAIFFEISEN BANK» A.D., Bul. Zorana Đinđića 64a, Novi Beograd
MERIDIAN BANK-CREDIT AGRICOLE GROUP A.D., Braće Ribnikar 4-6,
Novi Sad;
AIK BANKA A.D., Nikole Pašića 42, Niš.

1.4.3.2 Pregled zaključenih Aneks Ugovora sa lizing kućama na dan 08. 05. 2009.g

1. ZASTAVA ISTRABENZ LIZING, Bulevar Despota Stefana br.12, Beograd;
2. LIPAKS» D.O.O., Vidska br.29, Beograd.

Napomena: Status ovog programa za naredni period biće poznat u prvom kvartalu 2010. godine.

4.4. Krediti za razvoj preduzetništva

Uslovi za korišćenje sredstava: Pravo na korišćenje ovih sredstava imaju preduzetnici registrovani u Agenciji za privredne registre. Sredstva se odobravaju za kreditiranje preduzetnika, proizvodnih i uslužnih delatnosti. Maksimalni iznos kredita iznosi 3.000.000,00 dinara, a minimalni 500.000,00 dinara.

Visina kredita zavisi od boniteta preduzetnika, ocene programa i kvaliteta instrumenta obezbeđenja kredita.

Kreditna sredstva će se odobravati pod sledećim uslovima:

- kamatna stopa je 3% na godišnjem nivou, uz primenu valutne klauzule;

- rok otplate je do 4 godine i odloženim rokom otplate do jedne godine;
- tromesečna otplata kredita.

Obaveza korisnika kredita je da u periodu korišćenja sredstava ne smanjuje broj zaposlenih radnika.

Sredstva po ovom Programu se mogu koristiti za:

kreditiranje svih privrednih grana

Sredstva po ovom Programu se ne mogu koristiti za:

- kreditiranje primarne poljoprivredne proizvodnje;
- kreditiranje infrastrukture;
- proizvodnju i prodaju oružja i vojne opreme;
- organizovanje igara na sreću, lutrija i sličnih delatnosti;
- za proizvodnju i promet bilo kojim proizvodom ili aktivnostima koje se prema domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama i sporazumima smatraju zabranjenim.

Instrumenti obezbeđenja urednog vraćanja kredita su:

1. hipoteka prvog reda na nepokretnostima (građevinskim objektima i građevinskom zemljištu u privatnoj svojini), čija je tržišna vrednost u odnosu 1:1,5 vrednosti odobrenog kredita. Hipotekom na jednoj nepokretnosti može se obezbediti više kredita koje daje Fond, ukoliko to omogućava tržišna vrednost hipotekovane nepokretnosti u vreme odobravanja kredita i/ili,
2. ugovorno jemstvo (ili pristupanje dugu) pravnog lica za korisnika kredita, sa odgovarajućim instrumentima obezbeđenja jemca, odnosno pristupioća duga ili
3. garancija poslovne banke

Pored navedenih instrumenata, obaveza preduzetnika je da dostavi odgovarajući broj blanko sopstvenih menica.

4.5. Kreditna podrška za početnike

4.5.1. “Start Up” krediti (preduzetnici)

Uslovi za korišćenje sredstava: Sredstva se odobravaju licima koja žele da obezbede uslove za sopstveno zapošljavanje osnivanjem preduzetničkih radnji, za obavljanje zanatske, proizvodne ili uslužne delatnosti delatnosti registrovana u Agenciji za privredne registre od 01.06.2008. godine i kasnije.

Podnosilac zahteva za kredit može biti samo komitent koji nikada ranije nije bio vlasnik privrednog društva, odnosno preduzetnik, u smislu da je bio obveznik poreza na dobit, odnosno na prihode od samostalne delatnosti.

Kriterijum za odobravanje kredita je ocena poslovnih ideja i planova potencijalnih korisnika.

Prednost u korišćenju kredita će imati preduzetnici do 25 godina starosti koja su prošla obuku po programima:

- podržanih od strane Vlade Republike Srbije (program obuke preko Republičke agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva i Nacionalne službe zapošljavanja i drugih programa Vlade);
- omladinskog preduzetništva, organizovanu od strane BIP (Business innovation program) koje sprovodi Ministarstvo nauke, odnosno lica starosti do 40 godina.

Sredstva po ovom Programu se mogu koristiti za:

- kreditiranje zanatskih, proizvodnih i uslužnih delatnosti

Sredstva po ovom Programu se ne mogu koristiti za:

- kreditiranje primarne poljoprivredne proizvodnje;
- kreditiranje infrastrukture;
- kreditiranje trgovine;
- kreditiranje kupovine putničkih vozila;
- kreditiranje organizovanja igara na sreću, lutrija i sl.delatnost;

Kreditni se odobravaju pod sledećim uslovima:

- krediti se odobravaju u iznosu od 500.000,00 do 1.300.000,00 dinara;
- rok otplate od 3-5 godina, sa preiodom počeka do dvanaest meseci;
- kamatna stopa 1% na godišnjem nivou uz primenu valutne klauzule;
- tromesečna otplata kredita.

Instrumenti obezbeđenja urednog vraćanja kredita-jedan od instrumenata:

1. hipoteka prvog reda na nepokretnostima ili zemljištu, u privatnom vlasništvu (korisnika kredita ili drugog lica) čija tržišna vrednost koja obezbeđuje povraćaj kredita uvećanog za pripadajuću kamatu; ili
2. menice potpisana od strane dva kreditno sposobna žiranta, samo za kredite od 500.000,00 dinara; ili
3. ugovorno jemstvo (ili pristupanje dugu) pravnog lica ili preduzetničke radnje za korisnika kredita sa odgovarajućim instrumentima obezbeđenja jemca, odnosno pristupioca duga; ili
4. ručna zaloga na opremi (pojedinačna vrednost opreme ne može biti ispod 250.000,00 dinara), za zalogu se ne prihvataju prevozna sredstva, računarska oprema i oprema koja ima visoku stopu godišnjeg otpisa;

Pored navedenih instrumenata, obaveza korisnika je da dostavi odgovarajući broj blanko sopstvenih menica.

Zahtev za kredit tokom trajanja javnog poziva može se podneti Republičkoj agenciji za razvoj MSPP (Topličin venac 19, Beograd) ili mreži Regionalnih Agencija/Centara/Kancelarija širom Srbije. Više informacija o programu možete videti na internet stranici www.sme.gov.rs.

4.5.2. "Start Up" krediti (pravna lica)

Uslovi za korišćenje sredstava: Pravo na korišćenje ovih sredstava imaju novoosnovana pravna lica na području Republike Srbije, proizvodne i uslužne delatnosti registrovana u Agenciji za privredne registre od 01.06.2008. godine i kasnije.

Podnosilac zahteva za kredit može biti samo komitent koji nikada ranije nije bio vlasnik privrednog društva, odnosno preduzetnik, u smislu da je bio obveznik poreza na dobit, odnosno na prihode od samostalne delatnosti.

Kriterijum za odobravanje kredita je ocena poslovnih ideja i planova potencijalnih korisnika.

Prednost u odobrenju kredita imaju korisnici (osnivači pravnih lica) do 40 godina starosti.

Sredstva po ovom programu se mogu koristiti za:

- kreditiranje proizvodnih i uslužnih delatnosti

Sredstva po ovom Programu se ne mogu koristiti za:

- kreditiranje primarne poljoprivredne proizvodnje;
- kreditiranje infrastrukture;
- kreditiranje trgovine;
- kreditiranje kupovine putničkih vozila;
- kreditiranje organizovanja igara na sreću, lutrija i sl.delatnost;

Kredit se odobravaju pod sledećim uslovima:

- krediti se odobravaju u iznosu od 500.000,00 do 2.500.000,00 dinara;
- rok otplate od 3-5 godina, sa preiodom počeka do dvanaest meseci;
- kamatna stopa 1% na godišnjem nivou uz primenu valutne klauzule;
- tromesečna otplata kredita.

Instrumenti obezbeđenja urednog vraćanja kredita - jedan od instrumenata:

- hipoteka prvog reda na nepokretnostima ili zemljištu, u privatnom vlasništvu (korisnika kredita ili drugog lica) čija tržišna vrednost obezbeđuje povraćaj kredita uvećanog za pripadajuću kamatu; ili
- ugovorno jemstvo (ili pristupanje dugu) pravnog lica za korisnika kredita, sa odgovarajućim instrumentima obezbeđenja jemca, odnosno pristupioca duga; ili
- ručna zaloga na opremi (pojedinačna vrednost opreme ne može biti ispod 250.000,00 dinara), za kredite do iznosa od 1.300.000,00 dinara, za zalogu se ne prihvataju prevozna sredstva, računarska oprema i oprema koja ima visoku stopu godišnjeg otpisa.

Pored navedenih instrumenata, obaveza korisnika je da dostavi odgovarajući broj blanko sopstvenih menica.

5. AGENCIJA ZA OSIGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA REPUBLIKE SRBIJE

Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije a. d. – AOFI je specijalizovana finansijska organizacija koja obavlja poslove finansiranja i osiguranja čiji su komitenti izvozno orijentisana preduzeća.

A. Osiguranje izvoza: U uslovima savremenog spoljnotrgovinskog poslovanja domaća pravna lica i preduzetnici su u obavljanju svojih izvoznih poslova izloženi mnogobrojnim rizicima. Jedan od nužnih uslova za povećanje konkurencije prodaje roba i usluga stranim kupcima je i kreditiranje, tj., prodaja roba i usluga sa odloženim rokom plaćanja što predstavlja veliki rizik u slučaju likvidacije firme ili neblagovremenog plaćanja kupca. Osećaj sigurnosti da će se potraživanja po izvoznim poslovima realizovati u ugovorenim rokovima, preduslov je za normalno poslovanje i planiranje. Kroz uslugu osiguranja izvoznih poslova - potraživanja od komercijalnih rizika, Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza obezbeđuje pokriće od navedenih rizika.

1. Osiguranje kratkoročnih potraživanja u inostranstvu od komercijalnih rizika: Predmet osiguranja su kratkoročna novčana potraživanja osiguranika na osnovu isporučene robe ili izvršenih usluga dužnicima nastala i prijavljena u osiguranje u periodu važenja ugovora o osiguranju i za koja je osiguranik ispostavio fakture dužnicima sa odloženim rokom plaćanja do 180 dana. Komercijalni rizici pokriveni ovim proizvodom osiguranja su rizik insolventnosti dužnika (bankrotstvo i sl.) i rizik produženog neplaćanja duga.

2. Osiguranje kratkoročnih potraživanja u inostranstvu od komercijalnih i nekomercijalnih rizika: Predmet osiguranja su kratkoročna novčana potraživanja osiguranika na osnovu isporučene robe ili izvršenih usluga dužnicima nastala i prijavljena u osiguranje u periodu važenja ugovora o osiguranju i za koja je osiguranik ispostavio

fakture dužnicima sa odloženim rokom plaćanja do 180 dana. Komercijalni rizici Komercijalni rizici pokriveni ovim proizvodom osiguranja su rizik insolventnosti dužnika (bankrotstvo i sl.) i rizik produženog neplaćanja duga. Nekomercijalni rizici AOFI isplaćuje odštetu u slučaju ostvarenja navedenih nekomercijalnih rizika:

1. neplaćanja duga u roku od šest meseci od ugovorenog roka dospelosti ako je dužnik država, državna organizacija ili lice za koje garantuje država, odnosno državna organizacija;
2. politički događaji u zemlji dužnika ili ratno stanje u državi čiji je državljanin dužnik sa drugom državom;
3. opšti moratorijum plaćanja, nemogućnosti konverzije valute zemlje dužnika u konvertibilne valute ili zabrane transfera, do isteka tih zabrana;
4. zabrane uvoza robe ili usluga od države ili državne organizacije kao kupca ili korisnika usluga;
5. jednostrani raskid ugovora od države ili državne organizacije kao kupca ili korisnika usluga, osim kada je do jednostranog raskida došlo usled povrede carinskih ili zdravstvenih propisa države uvoznika, odnosno države korisnika usluga;
6. zaplene, oštećenja, zabrane raspolaganja ili uništenja robe učinjenih od strane države ili njenih institucija, od časa prelaska robe preko državne granice do prispeća inostranom dužniku.

Proizvodi poput Osiguranje kredita, Osiguranje investicija u inostranstvu kao i Osiguranje pripreme izvoza, su proizvodi u fazi pripreme, a koje AOFI namerava da ponudi preduzecima.

B. Finansiranje izvoza: Finansiranje izvoza se realizuje kroz program finansiranja izvoznika i finansiranje ino-kupca (proizvod u fazi pripreme).

Finansiranje izvoznika:

- Direktno kreditiranje;
- Sufinansiranje sa poslovnom bankom izvoznika;
- Refinansiranje kredita preko poslovne banke izvoznika.

5.1. Direktno kratkoročno finansiranje velikih izvoznika

Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza obezbeđuje kratkoročne kredite izvoznim preduzećima koja su u 2007. godini ostvarila izvoz veći od EUR 1.000.000 pod sledećim uslovima:

- u iznosu od EUR 30.000 do EUR 1.500.000 u dinarskoj protivvrednosti;
- sa rokom otplate do 6 meseci;
- uz kamatnu stopu: 3 % godišnje (za vrednost izvoza preko EUR 10 mln.);
- 4 % godišnje (za vrednost izvoza od EUR 5 - 10 mln.);
- 5 % godišnje (za vrednost izvoza od EUR 1 - 5 mln.)

Jednokratna provizija za obradu zahteva: 0,7 % od ukupnog iznosa kredita.

5.2. Direktno kratkoročno finansiranje izvoznika srednje kategorije

Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza obezbeđuje kratkoročne kredite izvoznim preduzećima koja su u 2007. godini ostvarila izvoz veći od EUR 300.000 i to pod sledećim uslovima:

- u iznosu od EUR 30.000 do EUR 200.000 u dinarskoj protivvrednosti;
- sa rokom otplate do 12 meseci;
- uz kamatnu stopu: EURIBOR+1% do EURIBOR+3% u zavisnosti od ostvarenog izvoza u 2007. godini i boniteta preduzeća.

Jednokratna provizija za obradu zahteva: 0,7 % od ukupnog iznosa kredita.

Opšti obavezujući uslovi

- Zaključen ugovor o spoljnotrgovinskom poslu sa ino-kupcem;
- Ostvaren izvoz u vrednosti minimum EUR 1,0 mln./ 300.000 u prethodnoj godini ili drugi odgovarajući proporcionalni iznos ostvaren

u tekućoj godini do trenutka podnošenja zahteva uz posedovanje ugovora čiji je predmet izvozni posao u vrednosti od minimum EUR 1,0 mln./ 300.000 u tekućoj godini;

- Ostvaren pozitivan neto rezultat poslovanja u prethodnoj godini;
- Učešće robe domaćeg porekla minimum 51% u vrednosti robe koja je predmet izvoza i finansiranja.

Posebni - obavezujući uslovi:

- Pozitivna ocena boniteta zajmotražioca;
- Pozitivna procena rentabilnosti izvoznog projekta;
- Pozitivna ocena kvaliteta - sigurnosti sredstava obezbeđenja

Dodatni - neobavezujući uslovi:

- Ostvarivanje pozitivnog neto izvoznog efekta;
- Status pretežnog izvoznika.

Ukoliko pored opštih i posebnih - obavezujućih uslova ispunjava i dodatne - neobavezujuće uslove, izvoznik može ostvariti povoljnije uslove kreditiranja kod Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza.

Procedura odobravanja kredita:

1. Izvoznici upućuju zahtev za odobrenje kredita i popunjavaju prijavni formular. Uz popunjeni obrazac dostavljaju neophodnu dokumentaciju (spisak dokumentacije je naveden na poslednjoj strani prijavnog formulara);
2. Stručna služba Agencije analizira dostavljenu dokumentaciju, obavlja razgovore sa klijentom, posećuje preduzeće klijenta i na osnovu prikupljenih podataka i dokumenata priprema predlog za Izvršni odbor;
3. Izvršni odbor donosi odluku o odobrenju ili odbijanju predmetnog kreditnog aranžmana i o uslovima pod kojima je odobren kredit.
4. Po odobrenju kredita, potpisuje se Ugovor sa klijentom, uspostavljaju se sredstva obezbeđenja uredne otplate kredita, a zatim sledi puštanje kredita u tečaj.

5.3. Saradnja sa poslovnom bankom klijenta

5.3.1. Sufinansiranje sa poslovnom bankom klijenta

AOFI je uvela nov proizvod u asortiman usluga kreditiranja – sufinansiranje u saradnji sa poslovnom bankom izvoznika. AOFI plasira deo sredstava izvozniku pod važećim uslovima za kategoriju izvoznika kojoj pripada dato preduzeće, s tim da drugi deo traženog kredita finansira poslovna banka pod uslovima koji su dogovoreni sa AOFI (kamatna stopa i svi troškovi do maksimalno 10 % godišnje).

5.3.2. Refinansiranje preko poslovne banke klijenta

AOFI plasira sredstva poslovnim bankama po važećoj kamatnoj stopi za konkretne izvoznike, tako da poslovne banke iz tih sredstava naplaćuju kamatnu stopu na plasmene izvoznicima u iznosu do maksimalno 10 % na godišnjem nivou. Banke zatim mogu da, kroz vezane aranžmane po ovom osnovu (refinansiranje sa sufinansiranjem), plasiraju izvoznicima i deo sredstava iz sopstvenog potencijala gde su kamatna stopa i svi troškovi ograničeni na nivo od maksimalno 10% godišnje.

5.4. Finansiranje ino-kupca

- Direktno
- Preko poslovne banke

U ovom trenutku Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza je u postupku definisanja uslova, sklapanja ugovora sa poslovnim bankama, uspostavljanja saradnje sa inostranim agencijama u cilju pribavljanja relevantnih informacija za ocenu boniteta ino-kupca i njegove poslovne banke čime će se omogućiti praćenje izvoznih poslova u formi kreditiranja.

5.5. Faktoring

Faktoring predstavlja oblik finansiranja na bazi ustupanja potraživanja za fakturisanu i isporučenu robu. Naročito je pogodan za preduzeća koja imaju dobre programe i kvalitetne kupce, ali koja, sa druge strane, nemaju

dovoljno obrtnog kapitala da finansiraju duge rokove naplate, a ni dovoljnu finansijsku snagu da bi se zaduživali na finansijskom tržištu pod povoljnijim uslovima.

Međunarodni faktoring: Agencija je od 2006. godine otpočela sa poslovima međunarodnog faktoringa, odnosno otkupa ino potraživanja, što je naišlo na veoma dobar odziv među srpskim izvoznicima.

U toku 2007. godine nastavljeno je sa daljim uobličavanjem faktoringa kao novog proizvoda na srpskom finansijskom tržištu, njegova promocija kao oblika finansiranja obrtnog kapitala i njegovo približavanje izvoznicima kroz brojne prezentacije i promocije širom Srbije. Međunarodni faktoring je savremeni oblik finansiranja koji ima rastući značaj u svetu.

Unutrašnji faktoring: AOFI je otpočela i sa poslovima unutrašnjeg faktoringa, odnosno otkupa potraživanja na domaćem tržištu, za potrebe izvoznika, kao novim proizvodom koji ima za cilj da se ublaži mogućnost da nelikvidnost i otežana naplata na domaćem tržištu ugrozi cash flow i izvozne performanse srpskih izvoznika.

Procedura faktoringa:

1. Prodavac izvoznik isporučuje robu kupcu na osnovu zaključenog kupoprodajnog ugovora;
2. Izvoznik istovremeno podnosi Agenciji dokumentaciju kojom potvrđuje postojanje potraživanja koje želi da ustupi i proda: fakturu, izvoznju carinsku deklaraciju, kao i izjavu kupca da je upoznat sa ustupanjem potraživanja i da je saglasan da svoju obavezu izmiri uplatom direktno na račun AOFI;
3. AOFI prodavcu uplaćuje avans u visini do 90% od nominalne vrednosti ustupljenih potraživanja. Na taj iznos se obračunava kamata za stvaran broj dana koliko je izvoznik koristio sredstva.
4. Po dospeću potraživanja kupac izmiruje dospelu obavezu uplatom direktno na račun AOFI.
5. AOFI isplaćuje izvozniku preostali iznos vrednosti ustupljenog potraživanja, umanjen za troškove faktoringa.

Prednosti faktoringa:

1. Likvidnost – ustupanjem i prodajom izvoznih potraživanja Agenciji izvoznici skraćuju vreme naplate i brže dolaze do likvidnih sred-

- stava koja su im potrebna za finansiranje proizvodnje;
2. Sigurnost – Potraživanja koja su predmet faktoringa pokrivaju se polisom kreditnog osiguranja od neplaćanja usled nelikvidnosti ino kupca;
  3. Konkurentnost – Izvoznik je u stanju da ponudi duže rokove plaćanja kao i prodaju na otvoren račun i da na taj način poveća svoju konkurentnost na inostranom tržištu;
  4. Poboljšanje kreditne sposobnosti – faktoring je oblik finansiranja obrtnog kapitala preduzeća koji ne povećava njegovu zaduženost, ne opterećuje bilans preduzeća i ne umanjuje njegov kreditni potencijal kod poslovnih banaka.

Cena faktoringa se sastoji od provizije faktoringa i kamate

i zavisi od:

1. Obima planiranog prometa - izvoza koji će biti ustupljen faktoru na naplatu;
2. Roka plaćanja;
3. Rizika – koji zavisi od toga da li AOFI preuzima na sebe rizik naplate, zatim od boniteta izvoznika i ino kupca, kao i rizika zemlje u koju se izvozi.

Za sve dodatne informacije možete se obratiti putem elektronske pošte na kontakt adresu: office@aofi.rs ili se obavestiti putem internet stranice: www.aofi.rs.

6. AGENCIJA ZA STRANA ULAGANJA I PROMOCIJU IZVOZA (SIEPA)

6.1. Finansijska podrška za investitore u Srbiji

Pored postojećih prednosti, kao što su obrazovana i jeftina radna snaga, bescarinski izvoz u zemlje Jugoistočne Evrope i Rusiju, strateški geografski položaj i najniža stopa poreza na dobit u Evropi od 10%, Srbija nudi i finansijsku pomoć potencijalnim investitorima.

Na osnovu Uredbe Vlade Republike Srbije, donete krajem juna 2007. godine, investicioni projekti u svim delatnostima, osim trgovine, turizma, ugostiteljstva i poljoprivrede, mogu da konkurišu za dodelu bespovratnih sredstava iz državnog budžeta. Sredstva su namenjena za finansiranje investicionih projekata u oblastima proizvodnje, usluga koje mogu biti predmet međunarodne trgovine i istraživanja i razvoja.

Napomena: Program se sprovodi na godišnjem nivou. Konkurs za 2009. godinu je završen i očekuje se raspisivanje novog javnog konkursa naredne godine.

Podrška za investicije u proizvodnom sektoru:

- Ukupna sredstva: od 2.000 do 5.000 evra po novom radnom mestu;
- Minimalna vrednost ulaganja: između 1 i 3 miliona evra, u zavisnosti od visine stope nezaposlenosti u opštini u kojoj se vrši ulaganje;
- Minimalan broj novih radnih mesta: 50.

Podrška za investicije u sektoru usluga:

- Ukupna sredstva: od 2.000 do 10.000 evra po novom radnom mestu;
- Minimalna vrednost ulaganja: 500.000 evra;
- Minimalan broj novih radnih mesta: 10.

Podrška za investicije u sektoru istraživanja i razvoja:

- Ukupna sredstva: od 5.000 do 10.000 evra po novom radnom mestu;
- Minimalna vrednost ulaganja: 250.000 evra;
- Minimalan broj novih radnih mesta: 10.

Investicioni projekti biće ocenjivani i bodovani na osnovu sledećih kriterijuma:

- Reference investitora;
- Udeo domaćih dobavljača i efekat investicije na produktivnost ostalih domaćih preduzeća u istom sektoru;
- Održivost investicije / trajnost poslovanja;
- Efekti investicije vezani za istraživanje i razvoj;
- Efekti investicije na ljudske resurse;
- Uticaj investicije na životnu sredinu;
- Obim međunarodnog prometa;
- Efekti investicije na razvoj opštine; i
- Podrška lokalne samouprave u realizaciji investicije.

Prijave za dodelu sredstava podnose se Agenciji za strana ulaganja i promociju izvoza (SIEPA) nakon objavljenog javnog poziva za dodelu bespovratnih sredstava. Nakon sprovedenog postupka ocenjivanja projekata, sredstva će biti dodeljivana izabranim kompanijama u skladu sa ukupnim brojem bodova.

Isplata će biti vršena periodično tokom trajanja projekta u jednakim iznosima od 25% vrednosti dodeljenih sredstava i to:

- po zaključenju kupoprodajnog ugovora ili ugovora o zakupu zemljišta;
- po dobijanju građevinske dozvole;
- po dobijanju upotrebne dozvole;
- po ostvarenju pune zaposlenosti predviđene investicionim projektom.

6.2. Internacionalizacija privrednih društava

Na osnovu člana 123. tačka 3. Ustava Republike Srbije, a u vezi sa članom 5. Zakona o budžetu Republike Srbije za 2009. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 120/08) i člana 42. stav 1. Zakona o Vladi („Službeni

glasnik RS”, br.55/05, 71/05 – ispravka, 101/07 i 65/08), Vlada je donela **Uredbu o uslovima i načinu internacionalizacije privrednih društava** čijom se sadržinom uređuju uslovi, kriterijumi i način dodele bespovratnih finansijskih sredstava domaćim privrednim društvima za finansiranje aktivnosti koje doprinose konkurentnosti domaćih proizvoda i usluga i povećanju izvoza iz Republike Srbije.

Pod aktivnostima koje se finansiraju podrazumevaju se:

- dizajn novog proizvoda;
- testiranje, sertifikacija i resertifikacija proizvoda;
- sertifikacija i resertifikacija sistema upravljanja kvalitetom;
- samostalno učešće na međunarodnim privrednim sajamovima u inostranstvu;
- dizajn novog pakovanja proizvoda;
- dizajn promotivnih materijala – promotivna brošura i veb sajt;
- reklamiranje u stranim stručnim časopisima;
- organizovani poslovni susreti u inostranstvu;
- organizovane posete stranim tržištima.

Pravo na dodelu sredstava imaju privredna društva koja se bave proizvodnjom robe ili pružanjem usluga namenjenih izvozu, a koja kumulativno ispunjavaju sledeće uslove:

- da su registrovana u Republici Srbiji;
- da su razvrstana na mala ili srednja pravna lica, u skladu sa članom 7. Zakona o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS”, broj 46/06);
- da se bave proizvodnjom gotovih ili polugotovih proizvoda ili pružanjem usluga razvoja softvera, dizajna ili projektovanja;
- da im u roku od dve godine pre podnošenja prijave nije izrečena pravnosnažna mera zabrane obavljanja delatnosti;
- da su izmirili dospele poreze, doprinose i druge javne dažbine u skladu sa propisima Republike Srbije;
- da uspešno posluju najmanje dve godine uzastopno.

Izvoznici ostvaruju pravo na refundaciju do 50% troškova realizovane aktivnosti bez poreza na dodatnu vrednost.

Finansiranje pojedinačnih aktivnosti vrši se u maksimalnom iznosu do 200.000,00 dinara (slovima: dvestotinehiljadadinara). Ukupan iznos

sredstava koji može biti odobren jednom izvozniku ne može biti veći od 1.000.000,00 dinara (slovima: miliondinara).

Uredne i blagovremene prijave ocenjuju se prema sledećim kriterijumima:

- prethodno učešće u dodeli sredstava;
- stabilnost izvora finansiranja/uspešnost privrednog društva;
- obim ostvarenog izvoza;
- broj zaposlenih u trenutku podnošenja prijave;
- značaj rezultata, sa stanovišta poboljšanja kvaliteta i konkurentnosti proizvoda;
- doprinos povećanju izvoza;
- ekonomska opravdanost aktivnosti;
- iskustvo izabranog ponuđača koji će realizovati aktivnosti iz člana 3. ove uredbe (u daljem tekstu: realizator aktivnosti).

Prijavljivanje za dodelu bespovratnih sredstava za finansiranje aktivnosti koje doprinose povećanju izvoza iz Republike Srbije je završeno.

Rok za završetak aktivnosti bio je **27. avgust 2009. godine.**

Privredna društva koja su podnela prijavu do 27. aprila 2009. godine i koja su ispunila sve uslove, ostvarila su pravo na refundaciju do 50% troškova aktivnosti, bez poreza na dodatu vrednost, i to u zavisnosti od sledećih kriterijuma: prethodnog učešća u dodeli sredstava, stabilnosti izvora finansiranja, obima ostvarenog izvoza, broja zaposlenih, značaja rezultata aktivnosti, doprinosa povećanju izvoza, ekonomske opravdanosti predložene aktivnosti i iskustva realizatora aktivnosti.

Napomena: Sledeći krug dodele bespovratnih sredstava za finansiranje pomenutih aktivnosti očekuje se tokom septembra meseca 2009. godine.

Za sve dodatne informacije možete se obratiti putem telefona 011/3398 550, 3398 644, 3398 484, elektronskom poštom: export@siepa.gov.rs ili putem internet stranice: www.siepa.gov.rs

7. MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

7.1. Konkurs za raspodelu i korišćenje podsticajnih sredstava za unapređenje sistema bezbednosti i kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u 2009. godini

Podsticajna sredstva koriste se za pokriće dela troškova za uvođenje i sertifikaciju sistema bezbednosti i kvaliteta hrane, i to:

1. sistema upravljanja bezbednosti hrane prema ISO 22000;
2. sistema kvaliteta hrane prema HALAL standardu;
3. sistema kvaliteta hrane prema KOSHER standardu;
4. dobre poljoprivredne prakse prema GLOBALG.A.P. standardu.

Podsticajna sredstva koriste se i za troškove kontrole proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa zaštićenim geografskim poreklom, koja je izvršena od strane kontrolnih organizacija.

Pravo na korišćenje podsticajnih sredstava imaju:

1. zemljoradničke zadruge;
2. fizička lica – nosioci poljoprivrednih gazdinstava;
3. preduzetnici;
4. privredna društva.

Navedena lica imaju pravo na korišćenje podsticajnih sredstava ako se bave proizvodnjom hrane i hrane za životinje i ako su u 2009. godini izvršila sertifikaciju prema odgovarajućem standardu, odnosno izvršili kontrolu procesa proizvodnje za poljoprivredne i prehrambene proizvode sa zaštićenim geografskim poreklom.

Zemljoradničke zadruge i preduzetnici imaju pravo na korišćenje podsticajnih sredstava ako su upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa Uredbom o Registru poljoprivrednih gazdinstava („Službeni glasnik RS”, br. 119/08, 21/09 i 36/09) i ako su upisani u Registar privrednih subjekata za obavljanje odgovarajuće delatnosti.

Fizička lica – nosioci poljoprivrednih gazdinstava imaju pravo na korišćenje podsticajnih sredstava ako su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa Uredbom o Registru poljoprivrednih gazdinstava. Privredna društva imaju pravo na korišćenje podsticajnih sredstava ako su upisana u Registar privrednih subjekata za obavljanje odgovarajuće delatnosti.

Zemljoradničke zadruge, fizička lica - nosioci poljoprivrednih gazdinstava, preduzetnici i privredna društva imaju pravo na korišćenje podsticajnih sredstava za uvođenje i sertifikaciju dobre poljoprivredne prakse prema *GLOBALG.A.P.* standardu izdatom u 2009. godini od strane sertifikacionog tela koje je odobreno od Sekretarijata za sertifikaciju *GLOBALG.A.P.*-a (FoodPLUS-Keln-Nemačka).

Preduzetnici i privredna društva imaju pravo na korišćenje podsticajnih sredstava za uvođenje i sertifikaciju sistema upravljanja bezbednosti hrane prema *ISO 22000* ako poseduju sertifikat za koji se traže podsticajna sredstva i koji je izdat u 2009. godini od strane sertifikacionog tela koje ima akreditaciju od nacionalnih akreditacionih tela koja su punopravne članice Evropske kooperative za akreditaciju (EA), odnosno od strane Akreditacionog tela Srbije – ATS.

Zemljoradničke zadruge, preduzetnici i privredna društva imaju pravo na korišćenje podsticajnih sredstava za uvođenje i sertifikaciju sistema kvaliteta hrane prema *HALAL* standardu i sistema kvaliteta hrane prema *KOSHER* standardu ako poseduju dokaze o sertifikaciji za koju se traže podsticajna sredstva izdata od strane Islamske zajednice, odnosno Jevrejske zajednice u Republici Srbiji u 2009. godini.

Zemljoradničke zadruge, fizička lica - nosioci poljoprivrednih gazdinstava, preduzetnici i privredna društva imaju pravo na korišćenje podsticajnih sredstava za troškove kontrole proizvodnje poljoprivrednih i preh-

rambenih proizvoda sa zaštićenim geografskim poreklom ako poseduju rešenje o priznanju statusa ovlašćenog korisnika imena porekla, odnosno geografske oznake izdate od strane Zavoda za intelektualnu svojinu Republike Srbije.

Podsticajna sredstva utvrđuju se u iznosu od 40% od plaćenog iznosa za uvođenje i sertifikaciju sistema bezbednosti i kvaliteta hrane, bez obračunatog PDV.

Iznos podsticajnih sredstava ne može biti veći od 400.000 dinara.

Zahtev za korišćenje podsticajnih sredstava podnosi se na Obrascu - Zahtev za korišćenje podsticajnih sredstava za unapređenje sistema bezbednosti i kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u 2009. godini, koji je odštampan uz konkurs i čini njegov sastavni deo.

Uz zahtev se podnosi:

1. fotokopija izvoda iz Registra poljoprivrednih gazdinstava za zemljoradničke zadruge, fizička lica – nosioce poljoprivrednih gazdinstava i preduzetnike;
2. fotokopija izvoda iz Registra privrednih subjekata za zemljoradničke zadruge, preduzetnike i privredna društva;
3. računi sa dokazom o izvršenoj uplati za usluge konsaltinga (uvođenje), kao i za usluge sertifikacije, odnosno za troškove kontrole proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa zaštićenim geografskim poreklom, izdate od 1. januara 2009. godine (NAPOMENA: podnosi se originalni primerak računa ili fotokopija koja je overena; račun mora da glasi na podnosioca zahteva);
4. overena fotokopija sertifikata, odnosno uverenje o izvršenoj kontroli;
5. za KOSHER i HALAL hranu zapisnik inspektora nadležnog za poslove veterinarstva kojim se potvrđuje da se u procesu proizvodnje sprovode mere samokontrole prema HACCP načelima, odnosno za lica koja obavljaju delatnost klanja, proizvodnje i prometa hrane životinjskog porekla, hrane za životinje, kao i sakupljanje, preradu i uništavanje otpadaka životinjskog porekla.

Konkurs za raspodelu i korišćenje podsticajnih sredstava za unapređenje sistema bezbednosti i kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda traje do 30. septembra 2009. godine.

Zemljoradničke zadruge, fizička lica - nosioci poljoprivrednih gazdinstava, preduzetnici i privredna društva koja su 2009. godini dobila sredstva za namene definisane ovim konkursom od drugih institucija ili donatora, ne mogu biti korisnici sredstava prema ovom konkursu.

Podsticajna sredstva isplatiće se prema redosledu podnošenja zahteva do iznosa finansijskih sredstava utvrđenog posebnim aktom. Zahtevi koji se ne podnesu u roku, odnosno na način određen ovim konkursom ili sa nepotpunim ili sa netačnim podacima neće biti razmatrani.

Prijavu na konkurs u pismenoj formi šanje se na adresu:

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Sektor za analitiku i agrarnu politiku, Beograd, Nemanjina 22-26.

Napomena: Program se sprovodi na godišnjem nivou. Konkurs za 2009. godinu je završen i očekuje se raspisivanje novog javnog konkursa naredne godine.

8. GRADSKA UPRAVA GRADA BEOGRADA – SEKRETARIJAT ZA PRIVREDU

8.1. Program za dodelu subvencija za otvaranje i opremanje novih radnih mesta na teritoriji grada Beograda, kao dodatni podsticaj poslodavcima koji su ostvarili subvenciju po istom osnovu kod nacionalne službe za zapošljavanje u toku 2009.

Cilj programa: Dodatno subvencionisanje poslodavaca za otvaranje i opremanje novih radnih mesta na teritoriji grada Beograda, koji su ostvarili subvenciju po istom osnovu kod Nacionalne službe za zapošljavanje, vrši se u cilju smanjenja stope nezaposlenosti, podsticanja zapošljavanja nezaposlenih lica, otvaranja većeg broja novih MSPP, kao i podsticanja otvaranja novih radnih mesta.

Ukupna vrednost sredstava za dodatno subvencionisanje poslodavaca za otvaranje i opremanje novih radnih mesta na teritoriji grada Beograda, koji su ostvarili subvenciju po istom osnovu kod Nacionalne službe za zapošljavanje, iznosi 2.500.000,00 dinara.

Subvencija koja se odobrava poslodavcu po novozaposlenom licu iznosi: 50.000,00 dinara.

Prijavu za dodatnu subvenciju za otvaranje i opremanje novih radnih mesta može podneti:

- Poslodavac koji je ostvario subvenciju za otvaranje i opremanje novih radnih mesta kod Nacionalne službe za zapošljavanje u toku 2009. godine.

Pravo na dodatnu subvenciju za otvaranje i opremanje novih radnih mesta može ostvariti poslodavac pod uslovom da:

- broj zaposlenih nije, u poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev, smanjivan, osim u slučaju normalne fluktuacije zaposlenih;
- uredno izmiruje obaveze po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za zaposlene za poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev;
- redovno izvršava ugovorne obaveze prema Nacionalnoj službi za zapošljavanje po zaključenom ugovoru, na osnovu ostvarene subvencije za opremanje o otvaranje novih radnih mesta kod Nacionalne službe za zapošljavanje u 2009. godini

Dokumentacija potrebna za podnošenje prijave:

1. Prijava (tipski obrazac);
2. Izvod o registraciji izdat od strane nadležnog organa koji ne može biti stariji od šest meseci;
3. Fotokopija osnivačkog akta;
4. Fotokopija finansijskog izveštaja podnosioca prijave za 2008. godinu podnetog nadležnim organima, u skladu sa zakonom;
5. Potvrda Republičke uprave javnih prihoda da je za tekuću godinu izmirio dospele poreze, doprinose i druge javne dažbine u skladu sa propisima Republike Srbije ne starija od 30 dana;
6. Poreska prijava o obračunatim i plaćenim doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na zarade/naknade, za poslednja tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev overen od strane Poreske uprave;
7. Fotokopija Ugovora o dodeli subvencije za otvaranje novih radnih mesta zaključenog sa Nacionalnom službom za zapošljavanje, kao i fotokopiju dokumentacije podnete prilikom prijavljivanja za dodelu subvencije kod Nacionalne službe za zapošljavanje;
8. Dokaz o zasnivanju radnog odnosa na neodređeno vreme za lica koja su zaposlena po osnovu dodeljene subvencije od strane Nacionalne službe za zapošljavanje (fotokopija ugovora o radu i prijava na obavezno socijalno osiguranje).

Prioritet prilikom dodele subvencija ima:

1. Poslodavac koji je zaposlio lica koja pripadaju kategoriji rizičnih grupa nezaposlenih lica, i to:
  - lica sa invaliditetom;
  - lica starija od 50;
  - pripadnik romske nacionalnosti;
  - dete bez roditeljskoj staranja, štíćenik doma/hraniteljske porodice starije od 18 godina;
  - dugoročno nezaposleni na evidenciji duže od 12 meseci,
  - lice mláde od 30 godina;
  - izbeglo ili raseljeno lice;
  - žene;
  - korisnik novčane naknade;
  - samohrani roditelj/oba roditelja nezaposlena i druga lica u stanju socijalne potrebe.
2. Poslodavac koji je u strukturi zaposlenih radnika ima više od 70% lica iz rizičnih kategorija nezaposlenih;
3. Poslodavac koji obavlja delatnost u oblasti proizvodnje, proizvodnog zanatstva, zdravstvenih i intelektualnih usluga;
4. Poslodavac koji dobije pozitivno mišljenje od strane Nacionalne službe za zapošljavanje o potrebi dodele subvencije kao dodatnog podsticaja za opremanje i otvaranje novih radnih mesta;
5. Poslodavac koji ima pozitivno poslovanje;
6. Poslodavac koji redovno izvršava svoje obaveze.

Načini dostavljanja: preporučenom poštom ili dostavom na pisarnici Gradske uprave Masarikova 5/XVIII, Beograd (podnosilac prijave će dobiti dokaz o prijemu prijave sa datumom i vremenom dostavljanja prijave) na adresu: **Gradska uprava Grada Beograda, Sekretarijat za privredu, Masarikova 5/XVIII, Beograd**

Prijava za dodelu subvencije podnosi se lično ili putem pošte na tipskom obrascu u skladu sa Pozivom za dostavljanje prijave i Uputstvom, koji se može preuzeti u Sekretarijatu za privredu ili na sajtu www.beograd.rs.

Napomena: Poziv za dodelu subvencije za otvaranje i opremanje novih radnih mesta je otvoren do utroška raspoloživih sredstava za ovu namenu a najkasnije do 15. novembra 2009. godine.

Sve dodatne informacije mogu se dobiti na broj telefona Sekretarijata za privredu : 011/ 3061-555.

II
PROGRAMI PODRŠKE MALIM I SREDNJIM
PREDUZEĆIMA I PREDUZETNIŠTVU KOJE
IMPLEMENTIRAJU MEĐUNARODNE
ORGANIZACIJE

1. AMERIČKA AGENCIJA ZA MEĐUNARODNI RAZVOJ (USAID)

1.1 Program AGROBIZNIS (USAID)

USAID Agrobiznis je ekonomsko razvojni projekat podrške Srpskoj poljoprivredi finansiran od strane Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Osnovni ciljevi USAID Agrobiznis projekta su povećanje izvoza srpskih poljoprivrednih proizvoda i kreiranje novih radnih mesta u poljoprivredi.

Projekat radi na ostvarenju ovih ciljeva povećanjem efikasnosti i konkurentnosti srpskih preduzeća iz šest poljoprivrednih sektora visokog potencijala.

USAID Agrobiznis projekat sprovodi čitav niz aktivnosti, usmerenih na povećanje konkurentnosti dobavljača, proizvođača, prerađivača i trgovaca na veliko. Projekat radi na izgradnji i poboljšanju poslovnih, proizvodnih, finansijskih i tehničkih kapaciteta ovih kompanija, na identifikaciji potencijalnih tržišta, lakšem pristupu finansijama i pomaže pri realizaciji poslova i kupovnih ugovora. Povećanje konkurentnosti srpskog agrobiznisa takođe zahteva stvaranje povoljnog ekonomskog i zakonskog okruženja. To podrazumeva donošenje stimulativnih mera i zakonske regulative, dostupnost informacionih servisa poput servisa tržišnih informacija i godišnjih statistika i projekcija poljoprivredne proizvodnje, usaglašavanje sa međunarodnim standardima za zdravlje životinja, i zasada i bezbednost hrane i mnogo toga drugog. Projekat takođe pomaže unapređenje saradnje između javnog i privatnog sektora i podržava napore u pravcu reforme zakonodavstva, politike i regulative.

Projekat pruža tehničku podršku, edukaciju i bespovratnu finansijsku pomoć preduzećima i organizacijama iz oblasti poljoprivrede i proizvodnje hrane u cilju povećanja njihove efikasnosti i konkurentnosti.

Za sve aktivnosti tokom trajanja projekta, pružanje tehničke podrške i dodelu bespovratnih finansijskih sredstava obezbeđeno je oko 24 miliona američkih dolara.

Projekat sprovodi Development Alternatives Inc. (DAI), u saradnji sa International Relief and Development (IRD) i Booz Allen Hamilton (BAH).

Marketing i izvoz: Istraživanje tržišta, povezivanje sa novim kupcima, efektan sajamski nastup, dizajn i distribucija promotivnih materijala, neki su od vidova tehničke podrške koju obezbeđuje USAID Agrobiznis projekat radi povećanja prodaje i izvoza srpskih poljoprivrednih proizvoda.

Dodatna pomoć usmerena je na nekoliko aspekata kao što su istraživanje tržišta, unapređenje međunarodnih marketinških veština, efikasne prezentacije na međunarodnim sajmovima, medijska komunikacija i marketing, pregovori, povećanje kapaciteta, primena međunarodnih sertifikata i standarda a sve u skladu sa najvažnijim ciljem da se poveća prodaja i otvore nova radna mesta.

Projektni tim takođe radi sa potencijalnim srpskim izvoznicima kako bi se rešili problemi koji ograničavaju njihov pristup stranom tržištu. Prepreke za ulazak na strana tržišta se konstantno uklanjaju pružanjem stručne pomoći koja se bavi pitanjima kao što su neadekvatna ambalaža ili brendiranje proizvoda. Programi obuke se regularno odvijaju kako bi informisali i edukovali potencijalne izvoznike po pitanju zahteva i očekivanjima kupaca na svetskom tržištu. Jedan od najvažnijih ciljeva ovih aktivnosti je da omogući, kroz ciljanu podršku, srpskim proizvođačima koji nikad nisu izvozili da to najzad krenu i da rade.

Tokom proteklih godinu dana USAID Agrobiznis projekat, u saradnji sa partnerskim organizacijama kao što su SIEPA i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, pružio je podršku nastupu više od 230 srpskih firmi na sajmovima u Berlinu, Nirmbergu, Moskvi, Njujorku, Parizu, Londonu i Dubaiju.

Tehnička podrška: Tehničku podršku obezbeđuju projektni tim i nezavisni stručni konsultanti. Da bi obezbedio usko specijalizovanu i vi-

soko stručnu podršku preduzećima, projekat redovno dovodi vodeće međunarodne stručnjake iz oblasti koje se protežu od poslovnog menadžmenta do tehnologija koje se primenjuju posle berbe.

Konsolidacija lanca vrednosti: Projekat pomaže proizvođače da uspostave veze sa kupcima, dobavljačima i uslužnim delatnostima u oblasti poljoprivrede, da bi se bolje pozicionirali na tržištu i povećali svoju konkurentnost. Unapređenje poslovne saradnje unutar sektora pomaže preduzećima u poboljšanju pozicije u lancu vrednosti, i podiže kvalitet i dostupnost usluga raspoloživih sektoru.

Izgradnja kapaciteta: Pružanjem stručne podrške, projekat pomaže izgradnju kapaciteta preduzeća sa kojima saraduje, i to u kritičnim tačkama koje obuhvataju poslovno planiranje, upravljanje proizvodnjom, izvoz, marketing, razvoj proizvoda, upravljanje berbom i tehnologijama posle berbe, finansiranje, plasman i prodaja.

Plasman na tržište: Projekat pomaže poljoprivrednim proizvođačima u plasmanu proizvoda na domaće i međunarodno tržište. Projekat pomaže u pronalaženju prilika za plasman proizvoda na visoko profitabilna tržišta i omogućava prodor na ta tržišta, bilo putem direktnih tržišnih veza, ili učešćem na sajmovima.

Međunarodni standardi za kvalitet i bezbednost: Uvođenje međunarodnih standarda za kvalitet i bezbednost hrane jedan je od ključnih preduslova za povećanje konkurentnosti srpskih poljoprivrednih preduzeća u lancu vrednosti. Projekat to prepoznaje i radi na omogućavanju sertifikacije srpskih preduzeća prema međunarodnim standardima kao što su GlobalGAP, ISO14001, ISO22000 i HACCP.

Unapređenje kvaliteta usluga podrške agrobiznisu: Pristup pravovremenim i efikasnim uslužnim delatnostima u sektoru poljoprivrede je od ključnog značaja za poboljšanje procesa odlučivanja, upravljanja, efikasnosti i konkurentnosti. USAID Agrobiznis projekat pruža podršku promociji, uspostavljanju i ekspanziji uslužnih delatnosti koje pružaju podršku poljoprivredi i služe potrebama agrobiznisa u okviru celokupnog lanca vrednosti, od početnog ulaganja do konačne prodaje.

Jačanje udruženja proizvođača: Rad Projekta je posebno usmeren

na jačanje postojećih organizacija proizvođača (kooperative, udruženja, grupe poljoprivrednika) u sektorima, pomažući im da unaprede efikasnost usluga koje pružaju svojim članovima i da postanu uspešni preduzetnici. Podrška u ovoj oblasti orijentisana je na pretvaranje odabranih organizacija u konkurentne agrobiznis frime, sposobne da odgovore na zahteve tržišta i da svojim članovima pruže efikasne usluge.

Grantovi: Uz pružanje tehničke podrške, u okviru USAID agrobiznis projekta planiran je i program grantova, odnosno finansijske podrške razvoju agrobiznisa. Reč je o podsticajnim finansijskim sredstvima za podršku investicijama u agrobiznisu i stvaranje povoljnog poslovnog okruženja.

Ukoliko su ciljevi predloženog projekta tržišno orijentisani sa jasno merljivim ekonomskim pokazateljima, USAID Agrobiznis projekat refundiraće deo sredstava za naknadu direktnih troškova, kao što su:

- Predavanja, radionice, seminari
- Priprema studija, prikupljanje i analiza podataka
- Izrada internet stranica, i druge usluge u vezi sa marketingom
- Studijska putovanja, sajmovi, razvijanje poslovnih kontakata i povezivanje
- Nabavka opreme za razvoj poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije (pod posebnim uslovima)

Primalac finansijskih sredstava za podršku agrobiznisu može biti svaka profitna i neprofitna nevladina organizacija registrovana u Srbiji, čija aktivnost doprinosi razvoju pojedinih sektora, odnosno razvoju povoljnog poslovnog okruženja za razvoj agrobiznisa u celini. Pre podnošenja zahteva za dodelu granta, potrebno je da se zainteresovana lica informišu o pojedinačnim sektorima), aktivnostima i ciljevima USAID Agrobiznis projekta.

Maksimalna vrednost pojedinačne donacije je 100.000 dolara, od čega primalac mora da obezbedi 35%-70% od ukupne vrednosti aktivnosti iz sopstvenih izvora.

Kontakt:

USAID Agrobiznis projekat
Internacionalnih brigada 57
11000 Beograd Srbija tel 011/243.66.11 fax 011/344.53.63
e-mail:office@agrobiznis.net

Napomena: Iznos i način pružanja podrške od strane ovog Programa za naredni period biće definisan u oktobru tekuće godine a u skladu sa politikom USAIDa.

1.2 Program za razvoj konkurentnosti (USAID)

Cilj Programa: USAID Program za razvoj konkurentnosti je četvorogodišnji projekat od 14.7 miliona dolara koji je pokrenut u oktobru 2007. godine, u cilju podsticanja ekonomskog razvoja kroz značajno povećanje konkurentnosti privatnog preduzetništva u Srbiji. Projekat će raditi sa malim i srednjim preduzećima u vodećim privrednim granama da bi se povećala prodaja, izvoz, investicije i broj radnih mesta.

Privredne grane: Projekat je sproveo detaljnu studiju dvanaest privrednih grana u Srbiji koja se sastojala iz preko 150 izveštaja, istraživanja o preko 500 relevantnih firmi iz Srbije, kao i dubinskih intervju sa više od 80 kompanija da bi se procenile mogućnosti i identifikovale prepreke razvoju u ključnim granama srpske privrede. Na osnovu ovih zaključaka, projekat će raditi sa sledećim sektorima: informacionim i komunikacionim tehnologijama (ICT), turizmom, obrazovanjem, filmom i produkcijom, proizvodnjom odevnih predmeta, inženjerstvom i menadžmentom u građevinarstvu, građevenskim materijalima, logistikom i prevozom robe, auto-delovima, preradom drveta i proizvodnjom nameštaja, kao i obnovljivim izvorima energije.

Aktivnosti: Prilikom analize privrednih grana, preduzeća u svim granama su identifikovala slične prepreke razvoju kojima se projekat baviti u prvoj fazi:

Prodaja i marketing – Podrška u pripremi i učešću na sajmovima, razvoj promotivnih materijala i kampanja, istraživanje tržišta i kontakti sa drugim firmama, kao i uvođenje novih tehnologija i opreme.

Edukacija i trening – Rad sa privatnim i javnim obrazovnim institucijama, poslovnim udruženjima i nevladinim organizacijama na razvoju nastavnih programa u stručnim i tehničkim oblastima, ali i obrazovanje rukovodilaca u menadžmentu, ljudskim resursima i finansijama.

Zakonodavno lobiranje i reforma – Podrška poslovnim udruženjima i drugim zvaničnim i nezvaničnim grupama u lobiranju za unapređenje regulative u određenim privrednim granama.

Ove aktivnosti će biti unapređene kroz komunikaciju sa javnošću i sa medijima radi bolje informisanosti o aktivnostima projekta, kao i o proizvodima i uslugama koje dolaze iz Srbije, što uključuje i plasman na nova tržišta.

Projekat će takođe raspolagati sa dva miliona dolara bespovratnih sredstava (grantova) uz obavezno učešće od strane korisnika, kojima će se podržati preduzeća, nevladine organizacije i udruženja koja promovišu ciljeve projekata, kao što su razvoj kapaciteta za unapređenje ekonomskih istraživanja, obuka rukovodilaca i učešće na trgovinskim sajmovima.

Očekivani rezultati:

- Povećana prodaja i izvoz, investicije i broj radnih mesta
- Bolji kvalitet rukovođenja, ljudskih resursa i finansijskih kao i stručnih veština
- Poboljšana regulativa koja će olakšati razvoj vodećih privrednih grana.

Projekat sprovodi Buz Alen Hamilton (Booz Allen Hamilton).

Kontakt:

Dalmatinska 17
11000 Beograd
Telefon 011/ 27-69-464
office@compete.rs
<http://www.compete.rs>

2. HILFE ZUR SELBSTHILFE E.V. (HELP)

2.1 Programi samozapošljavanja 2009-2010 (HELP)

U cilju trajnijeg rešavanja problema socijalno ugroženog stanovništva u Srbiji HELP-Hilfe zur Selbsthilfe e.V. je tokom 2002. godine započeo stratešku preorijentaciju sa projekata hitne humanitarne pomoći na razvojno orijentisane projekte. U tim okvirima su definisani i prvi programi usmereni na samozapošljavanje socijalno ugroženih grupa. Ovi projekti, najpre najvećim delom socijalno-orijentisani, postepeno su se razvili u programe podrške započinjanju sopstvenog biznisa i samozapošljavanju. Usmereni su na poboljšanje kvaliteta života i održivi životni standard ugroženih grupa stanovništva, smanjenje stope nezaposlenosti, stvaranje pozitivnog poslovnog okruženja za razvoj preduzetništva i održivu integraciju socijalno ugroženih grupa, posebno izbeglih i interno raseljenih lica.

Ovako definisana, ciljna grupa sastoji se od socijalno ugroženih domaćinstava bez finansijskih sredstava ili pristupa mikro kreditima, ali sa zdravim poslovnim idejama kojima je potrebna mala kratkoročna investicija. Važan korak dalje ostvaren je time što od ovog perioda podržani preduzetnici imaju obavezu da registruju svoja poljoprivredna gazdinstva, radnje ili preduzeća, kao i time što se posebna pažnja posvećuje izboru i realizaciji potrebnih obuka u skladu sa potrebama svakog pojedinca i konstantnom praćenju razvoja njihovih aktivnosti i pružanju stručnih saveta. Paket podrške koja se na ovaj način pruža budućim preduzetnicima sastoji se iz donacije u vidu opreme i/ili materijala za započinjanje biznisa, organizovanja poslovne i stručne obuke i poslovne podrške i savetovanja.

Od 2002. do kraja 2008. godine podržano je ukupno 2.865 preduzetnika, tj. biznisa u kritičnoj fazi započinjanja poslovnih aktivnosti.

Važno je naglasiti i širi psiho-socijalni značaj koji ekonomsko osamostaljivanje ima za ugrožene grupe obuhvaćene ovim projektima. Na ovaj način im se omogućuje da postanu produktivni članovi društva i da se aktivno uključe u socio-ekonomske tokove svoje lokalne zajednice. Posebno treba istaći da se socijalno ugroženi članovi društva ovim putem pretvaraju iz “problema” u “razvojni potencijal”, time što se država rasterećuje dela socijalnih davanja, a u isto vreme se na lokalnom nivou kreira novi promet i podstiče dalji ekonomski razvoj.

U toku 2009/2010. godine HELP nastavlja sa realizacijom projekata projekata samozapošljavanja koji su dati u nastavku.

2.1.1 Razvoj preduzetništva

- Donator:** Gradovi Užice i Kragujevac, nemačka nevladina organizacija HELP- Hilfe zur Selbsthilfe e.V
- Budžet:** 90.056,00 EUR
- Trajanje:** April 2009 -Decembar 2009
- Region:** Užice, Kragujevac
- Opis:** Projekat će obuhvatiti ukupno 39 preduzetnika sa teritorija gradova Kragujevca (23) i Užica (16).

Podržanim klijentima biće pružena podrška isključivo u vidu opreme/materijala prosečne vrednosti od oko 2.000,00 evra.

2.1.2 Podrška potrebama socijalnog stanovanja - SER71-09

- Donator:** Nemačka vlada kroz Pakt za stabilnost jugoistočne Evrope, Ministarstvo rada i socijalne politike, Grad Kraljevo i nemačka nevladina organizacija HELP- Hilfe zur Selbsthilfe e.V.
- Budžet:** 155.230,00 EUR
- Trajanje:** April 2009 - Februar 2010
- Region:** Kraljevo
- Opis:** Projekat se sastoji iz dve komponente:

- komponenta dohodovnih aktivnosti i
- komponenta izgradnje.

Komponenta dohodovnih aktivnosti će obuhvatiti ukupno 20 preduzetnika sa teritorije grada Kraljeva. Podržanim klijentima biće pružena podrška isključivo u vidu opreme/materijala prosečne vrednosti od oko 2.000,00 evra.

2.1.3 Podrška socijalno ugroženom stanovništvu u Sandžaku

Donator: Nemačka vlada kroz Pakt za stabilnost jugoistočne Evrope, Ministarstvo rada i socijalne politike, Grad Novi Pazar i nemačka nevladina organizacija HELP- Hilfe zur Selbsthilfe e.V.

Budžet: 125.747,00 EUR

Trajanje: Avgust 2009 - Februar 2010

Region: Novi Pazar

Opis: Projekat se sastoji iz dve komponente:

- komponenta dohodovnih aktivnosti i
- komponenta izgradnje.

Komponenta dohodovnih aktivnosti će obuhvatiti ukupno 30 preduzetnika sa teritorije grada Novog Pazara. Podržanim klijentima biće pružena podrška isključivo u vidu opreme/materijala prosečne vrednosti od oko 1.500,00 evra.

2.1.4 Podrška lokalnom održivom razvoju u južnoj Srbiji

Donator: Ambasada Kraljevine Holandije u Beogradu, Nemačka Vlada i gradovi i opštine uključeni u projekat

Budžet: 1.401.175 EUR

Trajanje: Oktobar 2008 - Mart 2010

Region: Republika Srbija, gradovi Niš i Vranje i opštine Bujanovac, Gadžin Han, Pirot i Preševo

Opis projekta: Opšti cilj programa je doprinos održivom razvoju u Srbiji s glavnim fokusom na osnaživanju lokalnih ekonomskih struktura u ciljnim gradovima i opštinama.

Posebni ciljevi intervencije su zasnovani na ekonomskoj i edukativnoj podršci lokalnom razvoju u južnoj Srbiji sa glavnim ciljem povećanja zaposlenosti mladih kroz sledeće komponente:

- a) Direktno otvaranje novih radnih mesta i poboljšanje mogućnosti zaposlenja mladih kroz:
- Obezbeđivanje 320 donacija prosečne vrednosti do 2.000 evra za start up biznise (60% podržanih biznisa vode mladi preduzetnici)
  - Organizovanje poslovnih i stručnih obuka (najmanje 320 poslovnih i 160 stručnih obuka)
  - Organizovanje stručne prakse u privatnim firmama (najmanje 30 obavlja stručnu praksu u firmama)
  - 20 klijenata podržano u pilot aktivnosti po šemi donacija-kredit
  - Razvoj kooperativa (posebna inicijativa zasnovana na nalazima i rezultatima iz prethodnih projekata)
- b) Povećanje lokalnih kapaciteta i zalaganje za politiku zapošljavanja mladih na nacionalnom i regionalnom nivou (u saradnji sa postojećim udruženjima mladih i drugim organizacijama civilnog društva) kroz:
- sajmove zapošljavanja mladih i druge aktivnosti umrežavanja
  - inicijative projekata manjeg obima sprovedene od strane udruženja mladih

Kontakt:

HELP- Hilfe zur Selbsthilfe e.V.

Učiteljska 52

11000 Beograd

telefon 011/ 30-46-340

helpbg@help-serbia.org.rs

www.help-serbia.org.rs

3. EVROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ (EBRD)

3.1. Business Advisory Service (BAS) PROGRAMME EBRD

Business Advisory Service (BAS) Programme EBRD (Evropska Banka za obnovu i razvoj) je program pružanja pomoći razvoju malih i srednjih preduzeća u zemljama Baltika, centralnoj Aziji, Rusiji, Samara regionu i jugoistočnoj Evropi. BAS program se administrira preko Evropske banke za obnovu i razvoj (European Bank for Reconstruction and Development - EBRD) u Londonu i trenutno je operativan u 22 zemlje. Dosadašnji rezultat BAS programa je više od 6,600 uspešno realizovanih projekata.

Ciljevi programa: Pružanje podrške razvoju i konkurentnosti malih i srednjih preduzeća putem finansijske pomoći koja će se koristiti za dobijanje poslovnih saveta i konsalting usluga od strane najboljih domaćih konsultantskih firmi.

Razvoj i poboljšanje kvaliteta usluga domaće konsultantske zajednice u zadovoljavanju potreba preduzeća.

Opis projekta: BAS program Srbija nudi:

- Saradnju i pomoć pri izboru odgovarajućih domaćih konsultanata u rešavanju specifičnih poslovnih problema i izvršenju konkretnih konsultantskih zadataka; u slučaju da među domaćim konsultantima ne postoji odgovarajuća ekspertiza, omogućiće se dolazak konsultanata iz inostranstva koji će svoje znanje i umeće podeliti sa domaćim konsultantima.
- Grant do 50% neto troškova pojedinačnog projekta, maksimalno u iznosu EUR 10,000.
- Pomoć u pružanju poslovnih saveta je moguća u sledećim oblastima:

- » Istraživanje tržišta;
  - » Izbor i procena pri kupovini opreme;
  - » Poboljšanje organizacione strukture i strukture menadžmenta;
  - » Priprema biznis plana;
  - » Razvoj i poboljšanje finansijskog, knjigovodstvenog, kao i sistema kontrole;
  - » Razvoj i usavršavanje menadžment informacionog sistema (MIS);
- Priprema ili sertifikacija za sisteme kvaliteta menadžmenta

Ovo su neki od primera poslovnih saveta/konsultantskih usluga koji se mogu kvalifikovati za grant pomoć. Svaki projekat će biti prilagođen tako da odgovori na specifične potrebe preduzeća.

Pravni saveti, kao i reviziorske usluge ne mogu biti podržani programom.

Uslovi za kandidovanje: Da bi se kvalifikovalo za pomoć preduzeće treba da ispunjava sledeće zahteve:

- Malo ili srednje domaće preduzeće u svim industrijskim granama, sa izuzetkom vojne i duvanske industrije, bankarstva i igara na sreću;
- U privatnom vlasništvu, ili privatizovano preduzeće gde su vlasnici većinskog dela kapitala domaći akcionari;
- Poslovanje od minimum dve godine;
- Između 10 i 150 zaposlenih

BAS procedura:

Korak 1: Preduzeće popunjava Upitnik za preduzeća i dostavlja ga kancelariji BAS Programa (poštom, elektronskom poštom ili lično);

Korak 2: Nakon toga BAS tim organizuje posetu Preduzeću tokom koje se detaljnije upoznaje sa preduzećem i njegovim potrebama za konkretnim konsultantskim uslugama koje bi bile suština Projekta;

Korak 3: Dodatna dokumenta koja preduzeća imaju obavezu da dostave prilikom posete su:

- » važeći izvod iz privrednog registra

- » finansijski izveštaji za poslednje dve godine
- » profil preduzeća
- » biografija direktora
- » kopija l.k. direktora
- » materijal koji predstavlja firmu na engleskom (prezentacija, CD, katalog...);

Korak 4: BAS tim sagledava opravdanost Projekta i, u saradnji sa preduzećem, vrši izbor odgovarajućeg stručnog konsultanta;

Korak 5: Izabrani Konsultant i Preduzeće potpisuju međusoban Ugovor;

Korak 6: Izabrani Konsultant sačinjava dokument TOR (Terms of reference-gde jasno navodi koji su imputi i očekivani outputi Projekta);

Korak 7: Sva pripremljena dokumentacija se daje na uvid BAS koordinatoru za Srbiju, koji daje konačno odobrenje da je projekat odobren i da može da otpočne sa realizacijom;

Korak 8: Preduzeće potpisuje Grant Agreement sa Evropskom Bankom za obnovu i razvoj gde se između ostalog specificira koliki je iznos projekta koji pokriva samo Preduzeće, a koliki iznos pokriva BAS Program Srbija koji će biti refundiran Preduzeću nakon završetka projekta i isplate Konsultanta.

Korak 9: Sačinjava se konačan izveštaj Konsultanta o Projektu.

Sprovođenje projekta nadgleda BAS tim.

Godinu dana nakon završetka projekta BAS tim vrši evaluaciju Projekta sagledavajući stvarnu korist i unapredjenje u poslovanju Preduzeća kao rezultat pružene Konsultantske usluge.

Kontakt:

BAS program Srbija

Đure Jakšića 7/III/11

11000 Beograd, Srbija

Phone/Fax: +381 (0)11 303 7010, 303 7011

E-mail: office@bas-serbia.org

Web site: www.bas-serbia.org, www.tambas.org

4. MEĐUNARODNE KREDITNE LINIJE ZA FINANSIRANJE MSP I LOKALNIH SAMOUPRAVA PREKO NARODNE BANKE SRBIJE KAO AGENTA VLADE REPUBLIKE SRBIJE

4.1 Kreditna linija vlade Republike Italije

Vlada Republike Italije odobrila je oktobra 2004. godine Republici Srbiji kredit u iznosu od 33,25 miliona evra za finansiranje malih i srednjih preduzeća.

Uslovi kreditiranja:

Iznos pojedinačnog kredita	od € 50.000,00 do € 1.000.000,00	
Kamatna stopa	do 4,9%	
Ročnost kredita	do 8 godina	
Poček	do 2 godine	
Obezbeđenje	Hipoteka, menice, zalog	
Namena	najmanje 70% pojedinačnog kredita	1. može se koristiti za nabavku opreme, rezervnih delova, tehnologije i industrijskih licenci italijanskog porekla
	najmanje 30% pojedinačnog kredita	2. može se koristiti za pokrivanje troškova u zemlji – obrtnih sredstava i robe koja nije italijanskog porekla neophodne za realizaciju projekta

Sredstva kreditne linije se ne mogu koristiti za finansiranje:

- poreza, carina i PDV-a koji se plaćaju u zemlji;
- trgovine, lizinga, osiguravajućih društava i finansijskih institucija,
- investicije u oblasti zabave, kocke, stambenih nepokretnosti;
- investicija u oblasti industrije oružja i municije, duvana i duvan-skih proizvoda i proizvodnje i prerade žestokih pića;

Narodna banka Srbije, kao agent Vlade Republike Srbije, sredstva ovog kredita plasira krajnjim korisnicima preko četiri posredničke banke:

1. Banca Intesa a.d. Beograd, www.bancaintesabeograd.com
2. Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd, www.unicreditbank.co.yu
3. Komercijalne banke a.d. Beograd, www.kombank.com, i
4. Privredne banke Beograd a.d., Beograd www.pbb-banka.com.

4.2. Saradnja sa Evropskom investicionom bankom

Evropska investiciona banka je 2002. i 2004. godine odobrila Republici Srbiji dva kredita za finansiranje malih i srednjih preduzeća i lokalnih samouprava u ukupnom iznosu od 65 miliona evra.

Uslovi kreditiranja:

Iznos pojedinačnog kredita	od € 20.000,00	
Ročnost /period počeka/ namena	do 12 godina sa periodom počeka do 3 godine	za finansiranje malih i srednjih preduzeća
	do 15 godina sa periodom počeka do 5 godina	za finansiranje projekata infrastrukture malog i srednjeg obima
Kamatna stopa	fiksna ili promenljiva (tromesečni EURIBOR + 3,5%), promenljiva 5,329%, fiksna indikativna 7,25%	
Obezbeđenje	Hipoteka na nepokretnosti, hipoteka na pokretnosti, zaloga na opremi	

Sredstva kreditne linije se ne mogu koristiti za finansiranje:

- investicija u oblasti industrije oružja i municije, duvana i duvan-
skih proizvoda, uništavanja smeća i prerade toksičkog otpada, igara
na sreću;
- stambene izgradnje;
- investicija u izgradnju hladnjača, skladišta, kao i u oblasti proiz-
vodnje griza i slada, skroba, lana i konoplje, mlevenja žita, prerade
uljarica i kultura na bazi belančevina;
- proizvoda ribarnica koji nisu namenjeni za široku potrošnju ili
uklanjanje ribljeg otpada, klasiranja i pakovanja kokošijih jaja,
svinjogojstva.

Pored ovih, isključenih sektora, postoje i drugi industrijsko-poljo-
privredni sektori za koje postoje određena ograničenja, koja, s vremena
na vreme, revidira i ažurira Evropska investiciona banka, a sa kojima se
zainteresovana mala i srednja preduzeća i lokalne samouprave mogu up-
oznati kroz direktan kontakt sa bankama kroz koje se realizuje ova kred-
itna linija.

Narodna banka Srbije, kao agent Vlade Republike Srbije, sredstva ovog
kredita plasira krajnjim korisnicima preko četiri posredničke banke:

1. Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd, www.unicreditbank.co.yu
2. Komercijalne banke a.d. Beograd, www.kombank.com
3. Erste Bank a.d. Novi Sad, www.erstebank.rs,
4. OTP Banka Srbija a.d. Novi Sad, www.otpbanka.rs
5. Čačanska Banka a.d. Čačak, www.cacanskabanka.co.yu, i
6. Privredna banka Beograd a.d., Beograd www.pbb-banka.com.

Novim «Apeks kreditom», u iznosu od 250 miliona evra, koji je Evrop-
ska investiciona banka (EIB) odobrila Republici Srbiji pod povoljnim uslo-
vima, obezbeđena je dalja podrška razvoju domaćeg privatnog sektora.

Narodna banka Srbije, koja obavlja poslove agenta Vlade Republike
Srbije u realizaciji ove kreditne linije, zaključice finansijske ugovore s
posredničkim bankama koje je su učestvovala i u dosadašnjoj realizaciji
EIB kreditne linije kao i sa novouključenim posredničkim bankama.

4.3. Fond revolving kredita – Ssaradnja sa evropskom agencijom za rekonstrukciju kroz program kredita za mala i srednja preduzeća

Evropska unija, preko Evropske agencije za rekonstrukciju, odobrila je tokom 2001. i 2002. godine Republici Srbiji donaciju u iznosu od 15 miliona evra za finansiranje malih i srednjih preduzeća.

Donacija je u potpunosti realizovana za nepune dve godine, a redovnim otplatama glavnice i kamate formiran je Revolving fond. Sredstva donacije i Revolving fonda do kraja avgusta 2009. godine koristilo je 474 malih i srednjih preduzeća.

Krajem 2005. godine, kao rezultat uspešne realizacije donacije, Evropska agencija za rekonstrukciju se odrekla vlasništva nad sredstvima Fonda revolving kredita u korist Republike Srbije, uz obavezu da se sredstva Fonda i dalje koriste pod istim uslovima i za iste namene.

Narodna banka Srbije, kao agent Vlade Republike Srbije, upravlja Fondom revolving kredita, sredstva Fonda plasira krajnjim korisnicima na zahtev posredničkih banaka i kontroliše namensko korišćenje sredstava.

Uslovi kreditiranja:

Iznos pojedinačnog kredita	od EUR 20.000,00 do EUR 200.000,00
Kamatna stopa	tromesečni EURLIBOR + 4,5%, trenutna 4,08%
Ročnost kredita - početak	do 5 godina – do 1 godine
Kriterijumi za korisnike	Privatna MSP i preduzetnici Finansiranje investicija i usluga, proizvodnja roba, kupovina opreme i izgradnja objekata u svrhu poslovanja Finansiranje 20% vrednosti iz sopstvenih izvora Mogućnost korišćenja do 20% za obrtni kapital
Obezbeđenje	Hipoteka na nepokretnosti/pokretnosti, zaloga na opremi

Sredstva Fonda revolving kredita se ne mogu koristiti za finansiranje:

- investicija u oblasti zabave, kocke i srodnih aktivnosti;
- investicija u nekretnine i građevinske delatnosti (osim u svrhu poslovanja korisnika kredita);
- investicija u oblasti industrije oružja i municije, duvana i duvan-skih proizvoda, proizvodnje i prerade žestokih pića;
- investicija obuhvaćenih zabranom uvoza iz određenih zemalja ili izvoza u određene zemlje, saglasno važećim zakonima ili međunarodnim ugovorima i sporazumima;
- špekulativnih transakcija devizama;
- trgovine hartijama od vrednosti bilo koje vrste;
- investicija u oblasti čiste trgovine, maloprodajnih radnji i poljoprivrednih dobara;

Krajnjim korisnicima – malim i srednjim preduzećima sredstva Fonda revolving kredita se plasiraju preko pet posredničkih banaka:

1. Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd, www.unicreditbank.co.yu
2. Komercijalne banke a.d. Beograd, www.kombank.com
3. Erste Bank a.d. Novi Sad, www.erstebank.rs,
4. OTP Banka Srbija a.d. Novi Sad, www.otpbanka.rs
5. Čačanska Banka a.d. Čačak, www.cacanskabanka.co.yu

Detaljnije informacije u vezi sa ovim kreditnim linijama mogu se dobiti u Narodnoj banci Srbije u Sektoru za međunarodnu saradnju - Odeljenje za upravljanje računom Fonda revolving kredita Republike Srbije (tel. 011 333-8324, 333-8325, 333-8343).